

2024
KPSS

Çıkış
Soruların
paralelinde özgün
sorulara yer
verilmiştir.

EĞİTİM BİLİMLERİ

Pratik - Anlaşılır - Öğretici

ÇALIŞMA

YAPRAKLARI

A4 KONFOR EBATINDA HEM KONU HEM SORU

Gelişim Psikolojisi - Öğrenme Psikolojisi - Öğretim Yöntem ve Teknikleri -

Program Geliştirme - Sınıf Yönetimi ve Materyal Geliştirme -

Ölçme ve Değerlendirme - Rehberlik ve Özel Eğitim

DATA
YAYINLARI

KPSS EĞİTİM BİLİMLERİ

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir. Yayıncının ve editörün izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz. Kitabın bilimsel sorumluluğu editöre aittir. Editör bölümlere katkıda bulunmuştur.

BU KİTAP T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞININ
BANDROLÜ İLE SATILMAKTADIR.

SERTİFİKA NO

40447

SAYFA TASARIMI

Data Dizgi Ekibi

KAPAK TASARIMI

Data Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık
Ankara

İLETİŞİM

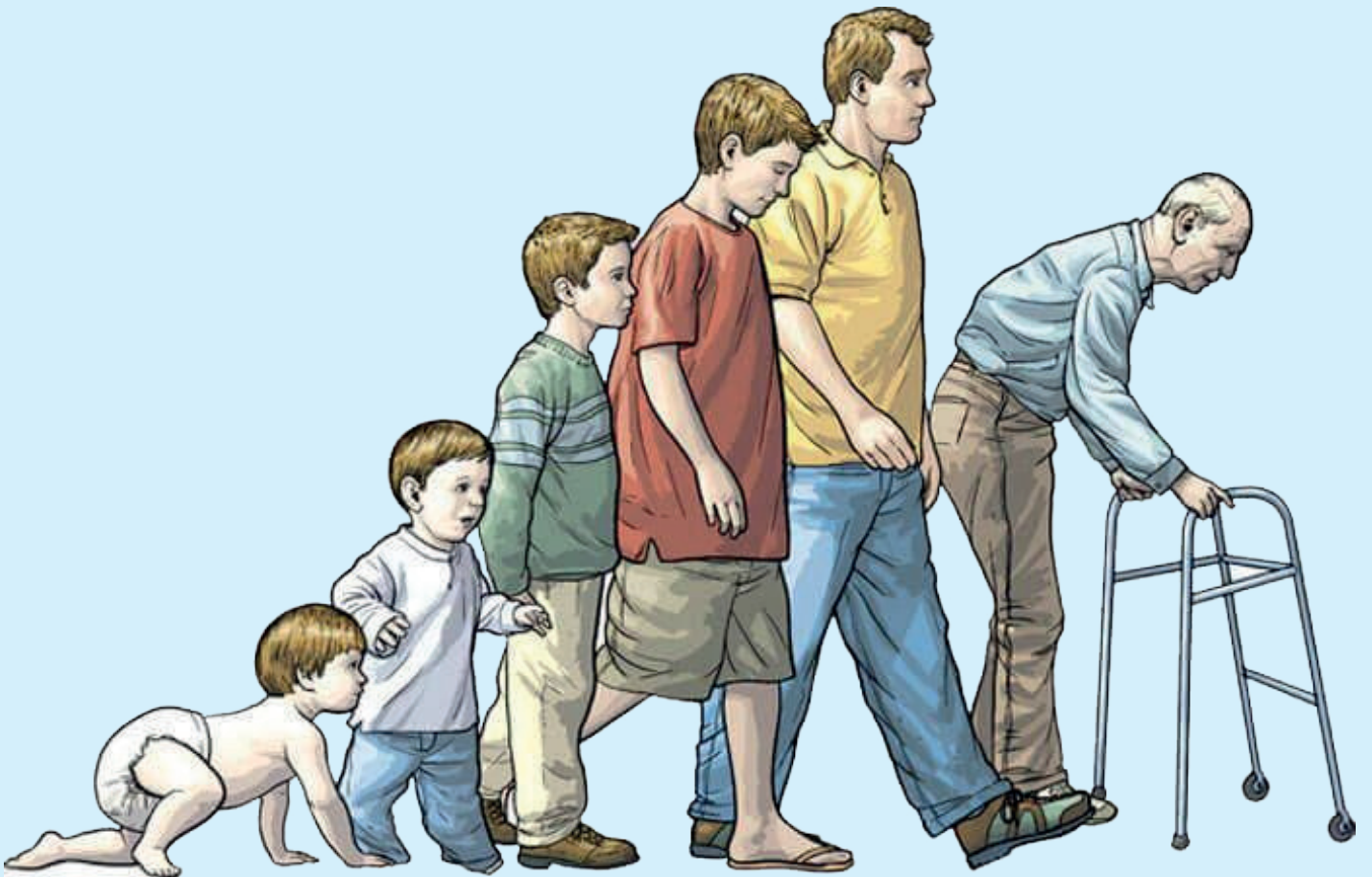

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok.
Matbaacılar Sitesi Mat-Sit İş Merkezi No:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 29 95 – 0 505 925 57 81
Faks: 0 312 342 23 58

İÇİNDEKİLER

- GELİŞİM PSİKOLOJİSİ3
- ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ51
- ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ105
- PROGRAM GELİŞTİRME171
- MATERYAL GELİŞTİRME213
- SINIF YÖNETİMİ219
- ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME227
- REHBERLİK VE ÖZEL EĞİTİM263
- CEVAP ANAHTARI331

GELİŞİM PSİKOLOJİSİ

TEMEL KAVRAMLAR

BÜYÜME

- Vücudun boy, kilo, hacim olarak artmasıdır.

Büyüme dendi mi aklına; nicel, yaşa bağlı değişiklikler gelsin.

Örneğin; Boyun uzaması, beynin ağırlığının artması, başın büyümesi...

OLGUNLAŞMA

- Organların kendisinden beklenen görevleri yerine getirebilecek düzeye gelmesidir.

Not: Olgunlaşma; öğrenmeden ve çevresel etkilerden nispeten bağımsızdır.

- Kalıtım tarafından belirlenir.
- Olgunlaşma için büyüme, öğrenme için de olgunlaşma ön koşuldur.
- Olgunlaşma sadece fiziksel süreçleri değil, bilişsel süreçleri de kapsar.

Örneğin; Bir çocuğun bisiklet sürebilmek için yeterli kas ve kemik olgunluğuna ve bilişsel düzeye erişmesi

ÖĞRENME

- Yaşantı ve çevre etkileşimiyle şekillenen kalıcı izli davranış değişiklikleridir.
- Öğrenmenin ön koşulu olgunlaşmadır. Öğrenmenin gerçekleşmesi için olgunlaşma bir zorunluluktur.

Açalım...

- Kalıcılık arz etmeyen, davranış değişikliğine yol açmayan, yaşantı/çevre etkileşimiyle ortaya çıkmayan davranışlar öğrenme ürünü değildir.

Örneğin; Okuma yazma için gerekli fiziksel ve bilişsel olgunluğa erişen bireyin gerekli yaşantılardan geçerek, etkileşime girerek okuma-yazmayı öğrenmesi

HAZIRBULUNUŞLUK

- Olgunlaşma ve öğrenme sonucunda kişinin belli davranışları yapabilecek düzeye gelmesidir.

Şöyle de diyebiliriz: Hazırbulunuşluk, bireyin öğrenme sürecine kendisinden getirdiği her şeydir.

Not: Hazırbulunuşluk olmadan öğrenme olmaz.

Örneğin; Ön öğrenmeler, olgunlaşma düzeyi, ilgi, yetenek, güdülenme düzeyi, genel uyarılmışlık hâli, sağlık durumu

GELİŞİM

- Organizmanın döllenmeden başlayarak bedensel, bilişsel, dilsel, duygusal, sosyal yönden en son aşamaya ulaşıncaya kadar sürekli ilerleme kaydeden değişimidir.

GELİŞME

- Organizmanın büyüme, olgunlaşma ve öğrenmenin etkileşimiyle sürekli olarak ilerleme kaydeden değişmesidir.

Not: Gelişim bir süreç, gelişme ise sonuç, diğer bir deyişle süreç sonunda elde edilen üründür.

Örneğin; Bir çocuğun konuşmayı öğrenme sürecinde beden diliyle kendini ifade etmeye başladığı dönemden anlamlı ve karmaşık cümleler kurmaya başladığı son aşamaya kadar olan süreç gelişim, çocuğun konuşmayı öğrenmesi ise gelişmedir.

GELİŞİMİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

1. KALITIM

- Döllenme sırasında insana ait özelliklerin anne babadan çocuğa aktarılmasıdır.

Not: Kalıtım mekanizması çalışmaya, zigot oluşunca (anneden gelen yumurtanın, babadan gelen spermle birleşmesiyle) başlar. Zekânın alt-üst sınırı, cinsiyet, saç, göz, ten rengi, boyun alt-üst sınırı, yetenek ve mizaç özellikleri, bazı hastalıklar kalıtımla belirlenir.

Şu kavramları bilelim:

Kromozom: Canlılarda kalıtımı sağlayan genetik birimlerdir. İnsanda 23 çift olarak bulunur.

Gonozom: Cinsiyeti belirleyen kromozomdur. Her 23 kromozomdan biri gonozomdur.

Otozom: Cinsiyetle ilgisi olmayan diğer 22 çift kromozoma verilen isimdir.

Gen: Kalıtsal özellikleri belirleyen, kromozomların oluşturduğu yapıdır.

Genotip: Potansiyel olarak sahip olunan kalıtsal özelliklerin bütünüdür.

Fenotip: Kalıtımla gelen potansiyel özelliklerin çevre etkileşimiyle görünür hâle gelen yanıdır.

2. ÇEVRE

- Bireyin doğuştan sahip olduğu genetik özelliklerin gelişmesini sağlayan veya gelişmesine engel olan kalıtım dışı faktörlerdir.

Örneğin; Kalıtımla zekâmızın alttan ve üstten sınır çizgilerini çeker, çevre ise zekâmızın bu iki çizginin arasındaki konumumuzu belirler.

Çevrenin Boyutları

Doğum Öncesi

- Bebeğin ana rahmindeyken maruz kaldığı çevresel koşullar.
- Annenin beslenme alışkanlıkları, geçirdiği veya sahip olduğu hastalıklar, zararlı alışkanlıkları, kullandığı ilaçlar...

Doğum Esnası

- Doğum esnasında maruz kalınan çevresel koşullar.
- Oksijensiz kalma, kordon dolanması...

Doğum Sonrası

- Doğumdan sonra ölüme kadar maruz kalınan çevresel koşullar.
- Alınan eğitim, yaşanan iklim, ait olunan kültür, bulunulan sosyoekonomik düzey, örnek alınan, etkileşime geçilen insanlar, bireyin ailedeki doğum sırası...

TEST 6

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Daha önce hiç deniz görmemiş olan fakat havuzu bilen Yasemin, denize gittiğinde babasına, "Baba, gördün mü, ne kadar büyük bir havuz!" demiştir.

Piaget'nin Bilişsel Gelişim Kuramı'na göre Yasemin'in babasına verdiği tepki aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanır?

- A) Olgunlaşma
B) Özümseme
C) Dengeleme
D) Örgütlenme
E) Uyumsama

2. Çocuk ailesinden, arkadaşlarından, televizyondan, internetten yani çevresinden sürekli yeni bilgiler öğrenir. Diğer bir ifadeyle içinde bulunulan çevreyle kurulan her türlü iletişim çocuğun zihinsel gelişimini etkiler.

Yukarıda Piaget'ye göre bilişsel gelişim etkileyen aşağıdaki faktörlerden hangisi açıklanmaktadır?

- A) Sosyal geçiş
B) Olgunlaşma
C) Örgütlenme
D) Dengeleme
E) Şema

3. Zihnin bilgileri, olayları, süreçleri sistematik ve tutarlı hâle getirmek için yaptığı birleştirme eğilimidir.

Piaget'ye göre yukarıdaki açıklama, aşağıdaki kavramların hangisini tanımlamaktadır?

- A) Dengeleme
B) Yaşantı
C) Kültürel aktarım
D) Sosyal geçiş
E) Örgütlenme

4. Bireyin içinde bulunduğu dünyayı anlamak için zihninde oluşturduğu algı çerçevesidir.

Piaget'ye göre yukarıdaki açıklama, aşağıdaki kavramların hangisini tanımlamaktadır?

- A) Yaşantı
B) Şema
C) Öğrenme
D) Uyum
E) Algı

5. Daha önce hiç zebra görmeyen bir çocuk, bir okul gezisinde hayvanat bahçesinde gördüğü zebrayı arkadaşına göstererek, "Atın renklerine baksana, ne güzel! demiştir.

Piaget'nin Bilişsel Gelişim Kuramı'na göre çocuğun zebranın at olduğunu düşünmesi aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanır?

- A) Örgütlenme
B) Dengeleme
C) Olgunlaşma
D) Özümseme
E) Uyumsama

6. Bir çocuğun hayatında ilk kez gördüğü keçiyi önce "koyun" şemasının içine yerleştirmesi sonrasında onun koyun olmadığını öğrenip "keçi" şeması oluşturması Piaget'nin bilişsel gelişim kuramına göre aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanır?

- A) Özümseme
B) Düzenleme
C) Örgütlenme
D) Olgunlaşma
E) Aktarım

7. Piaget, organizmanın tüm donanımının en yüksek uyumu sağlamaya odaklı olduğunu savunmaktadır.

Buna göre, bilişsel gelişimin temelindeki bu itici güç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düzenleme
B) Özümseme
C) Dengeleme
D) Kültürel aktarım
E) Örgütlenme

KİŞİLİK GELİŞİMİ

Kişilik ile İlgili Temel Kavramlar

Kişilik

Bireyi diğerlerinden ayırarak "kendisi" yapan özellikler bütünüdür. Kişilik her bireyin yaşamı boyunca kendine özgü düşünme, davranma ve hissetme biçimidir.

Mizaç (Huy)

Kişiliğin, doğuştan getirilen, kolay değişmeyen, duygusal yönüdür.

Not: Mizaç genetik temellidir.

- Farklı bireylerin aynı uyarıcılara farklı tepkiler vermesi mizaçla ilgilidir.

Tutum

Bireyin herhangi bir uyarıcıyla ilgili bakış açısı, eğilimi, yaklaşım tarzı ve düşünce biçimidir.

Benlik Tasarımı

Bireyin kendisinin; ilgilerinin, yeteneklerinin, değerlerinin ve sorumluluklarının farkında olması ve kendisini algılama biçimidir.

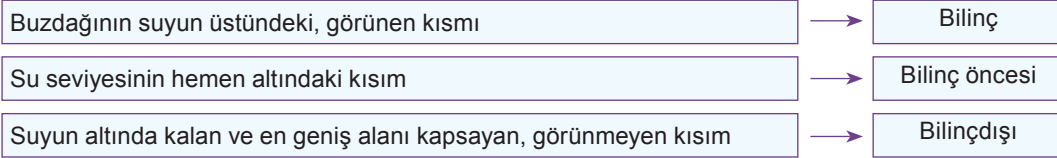
KİŞİLİK GELİŞİMİ KURAMLARI

Psikanalitik Yaklaşım (Sigmund Freud)

Topografik Kuram

Freud'a göre insan davranışları üç bölüme ayrılır: bilinç, bilinç öncesi ve bilinçdışı.

Freud, bu üç bölümü buzdağına benzetir:

Bilinç

Bireyin farkında olduğu yaşantıların olduğu yer.

Örneğin; Ne yaptığı sorulan bireyin o an yaptığı şeyi ve algıladığı durumu ifade etmesi

Bilinç öncesi

Bireyin farkında olmadığı, ama biraz dikkat ve düşünceyle bilinç düzeyine çağırabildiği yaşantıların olduğu yer

Örneğin; Anahtarı nereye koyduğunu unutan birinin nereye koymuş olabileceğini biraz düşünerek hatırlaması

Bilinçdışı

Bireyin farkında olmadığı ve ancak özel bazı tekniklerle (hipnoz, serbest çağrışım vs.) bilinç düzeyine getirilebilen yaşantı ve duyuların olduğu yer.

Örneğin; Bireyin kötü bir alışkanlığının altında gideremediği bazı ihtiyaçlarının yatması

Yapısal Kişilik Kuramı

- Freud'a göre kişiliğin üç boyutu vardır: İd, ego ve süper ego.
- İd, kişiliğin temel boyutudur, egoyu ve süper egoyu etkiler.
- Sağlıklı kişilik; id-ego-süperego arasında kurulacak dengeye bağlıdır.

İd

- Kişiliğin ilkel boyutudur.
- Doğuştan gelir.
- Açlık, susuzluk, cinsellik, acıdan kaçma gibi davranışlarla yönlendirilir.
- Haz ilkesiyle çalışır.

Örneğin; Başkalarını veya kuralları umursamadan yaşayan, canı ne isterse onu yapan, tek önceliği hazları olan bir bireyde id baskındır.

Ego

- Kişiliğin yürütme ve yönetme organıdır.
- Gerçekçi, mantıklı, kurallara uygun davranışlarla yönlendirilir.

Karakter

Bireyin günlük yaşamdaki davranışlarının içinde yaşadığı toplumun değerler sistemine göre değerlendirilmesidir.

Not: Karakterin kaynağı çevredir.

- Karakter kişiliğin ahlaki yönüdür.

İlgi

Bireyin başkasının zorlaması olmaksızın, kendi tercihiyle ve hoşlanarak seçtiği etkinliklerdir.

Benlik

Bireyin kendisine ilişkin algı, düşünce ve değer yargısıdır.

İdeal Benlik

Bireyin sahip olmak istediği benliktir.

Öz Saygı

Bireyin gerçek benliği ile ideal benliği arasındaki farkı değerlendirmesidir.

- İd ile süperego arasındaki denge unsurudur.
- Gerçekçilik ilkesiyle çalışır.

Örneğin; Bütün parasını harcayıp çok istediği cep telefonunu almak isteyen birine indirimle gireceği zaman telefonu aldırان mekanizma egodur.

Süperego

- Kişiliğin; toplumsal, ahlaki, vicdani yönüdür.
- Sosyal ilişkilerle aktarılan geleneksel değerler ile toplumsal, ahlaksal ve kültürel alışkanlıkların içselleştirilmiş şeklidir.
- Kişinin ideal benliğini barındırır.
- Kusursuzluk ve ahlak ilkesiyle çalışır.

Örneğin; Yaşadığı ailenin, toplumun, kültürün normlarını kabullenen, bunlara uygun hareket eden, bunların çizdiği sınırları aşmayan birinin yaklaşımında süperego baskındır.

TEST 20

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Çocuğun birinci dereceden bağlandığı yakınlarından ya da kendisini güvende hissettiği bir ortamdaki ayrılmasını gerektiren durumlarda yaşadığı duygusal çatışma ve anksiyete (kaygı) hâlidir.

Yukarıdaki açıklama aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Güvensiz bağlanma
B) Özerkleşme korkusu
C) Umutsuzluk
D) Ayrılık kaygısı
E) Kaçınma bağlanma
2. Kendine de başkalarına da güvenmeyen bir kişide hangi bağlanma stilini geliştirmiştir?

- A) Dağınık
B) Kayıtsız
C) Korkulu
D) Kaçınan
E) Güvenli

3. Annenin bebeğini sık sık yalnız bıraktığı durumlarda bebekte anneye karşı güvensizlik oluşur ve bebekte terk edileceği endişesi meydana gelir. Bu endişe nedeniyle çocuk anneyi bırakmak istemez, annesinin yanından ayrılmasına izin vermez ve annesini göremediğinde ağlar ve aşırı tepkiler verir.

Yukarıda aşağıdaki bağlanma stillerinden hangisi açıklanmıştır?

- A) Güvenli
B) Dağınık
C) Kayıtsız
D) Kaçınan
E) Kaygılı

4. Üç buçuk yaşındaki Kayra annesi ve babası çalıştığı için kreş ve gündüz bakımevine gitmektedir. Onu kreşe her sabah annesi bırakmaktadır. Annesi Kayra'yı kreşe bıraktıktan sonra, Kayra bir süre üzülüp ağlamakta, fakat daha sonra arkadaşlarını görünce arkadaşlarıyla oynamaya gitmektedir.

Buna göre Kayra'nın aşağıdaki bağlanma stillerinden hangisine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Kaygılı
B) Güvenli
C) Dağınık
D) Kaçınan
E) Korkulu

5.

- Hem kendilerine hem de başkalarına değer verirler.
- Alacakları kararlarda başkalarının onayına daha az gereksinim duyarlar.
- Başkalarıyla yakın ilişkiler kurabilirler.

Yukarıda verilen özellikler yetişkin türü bağlanma stillerinden hangisine aittir?

- A) Kaçınan
B) Kayıtsız
C) Dağınık
D) Güvenli
E) Korkulu

6. **Bağlanma Kuramı'na göre;**

- I. Yüksek öz güven ve benlik saygısına sahip olma
II. Başkalarının onayına gereksinim duyma
III. Kendini değerli görme

özelliklerinden hangileri güvenli bağlanan kişilerde görülmez?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I ve III

EBEVEYN TUTUMLARI

Demokratik Anne-Baba Tutumu

Demokratik anne-baba;

- Çocuklarına karşı olumlu tutum sergiler.
- Gerekçelerini açıklayarak ve çocuklarına danışarak kural koyar.
- Çocuklarından belirli isteklerde bulunabilir, onları belirli ölçüde kısıtlayabilir.
- Çocuklarına sevgisini hissettirir.
- Çocuklarıyla rahat iletişim kurar.
- Eleştiriye açıktır.
- Davranış kazandırmak için genellikle ödüllendirmeyi tercih eder, cezalandırmaya nadiren başvurur.
- Tutarlıdır.
- Kendilerinden memnun, öz güven sahibi, özsaygı düzeyi yüksek çocuklar yetiştirir.
- Anne babanın tutarlı ve kararlı tutumu çocuğun kendisine ve çevresindekilere güven duygusunu geliştirir.

Otoriter (Baskıcı) Anne-Baba Tutumu

Otoriter anne-baba;

- Disiplin adı altında genellikle ceza yöntemi kullanır.
- Çocuktan bütün isteklerini yerine getirmesini bekler.
- Çocuklarıyla az ilgilenir.
- Soğuktur, katıdır, kavgacıdır.
- Çocuklara söz hakkı vermez.
- Emredici, yasaklayıcı bir dil kullanır.
- Çekingen, mutsuz, öz güvensiz, başkalarına güvenmeyen çocuklar yetiştirir.

Aşırı Hoşgörülü (İzin Verici) Anne-Baba Tutumu

Aşırı hoşgörülü anne-baba;

- Kural koymaz, cezalandırmaz ve ilgisizdir.
- Çocuklarının davranışlarına sınırlama getirmez.
- Çocukların kararlarına karışmaz.
- Çocuklardan bir şey istemez.
- Dikkat çekmeye çalışan, bencil, şımarık, dışarıda rol modeller arayan, ne yapacağına bilemeyen, arkadaşları tarafından sevilmeyen ve kabul görmeyen çocuklar yetiştirir.
- Bu şekilde yetişen çocuklar, bütün isteklerinin aileleri tarafından yerine getirileceği düşüncesine sahip olurlar.
- Narsizm olarak bilinen psikolojik rahatsızlıkların temelinde ebeveynlerin gevşek tutumları vardır.

Aşırı Koruyucu Anne-Baba Tutumu

Aşırı koruyucu anne-baba;

- Koruma ve şefkat güdüsüyle çocuklarının risk almasına, özerk davranmasına izin vermez.

- Aşırı özen ve denetim gösterir.
- Çocuklara deneme, yanılma, başarma olanağı vermez.
- Aşırı duygusal, ürkek, öz güvensiz, bağımlı çocuklar yetiştirir.

Reddedici Anne-Baba Tutumu

Reddedici anne-baba;

- Çocukları istemez ve onlara bu mesajı her fırsatta verir.
- Çocukları ilgi ve sevgiden yoksun bırakır.
- Sevmeyi, affetmeyi bilmeyen, kin ve nefret duygularıyla dolu, olumlu benlik algısına sahip olmayan, şüpheli, hoşgörüsüz çocuklar yetiştirir.

Tutarsız (Dengesiz) Anne-Baba Tutumu

Tutarsız anne-baba;

- Çocuklarına karşı ne zaman, nerede, nasıl davranacağı belli olmayan anne-baba tipidir.
- Anne ile baba arasında yaklaşım farkının olduğu çiftlerde ortaya çıkar.
- Bir öyle, bir böyledir.
- Asi, hırçın, inatçı çocuklar yetiştirebileceği gibi içine kapanık çocuklar da yetiştirebilir.
- Dikkat dağınıklığı, yalan söyleme, odaklanamama gibi sorunlar gözlemlenen çocuklar yetiştirir.
- Bu çocuklar nerede nasıl davranması gerektiğini kestiremez.

Mükemmeliyetçi (Yetkinci) Anne-Baba Tutumu

Mükemmeliyetçi anne-baba;

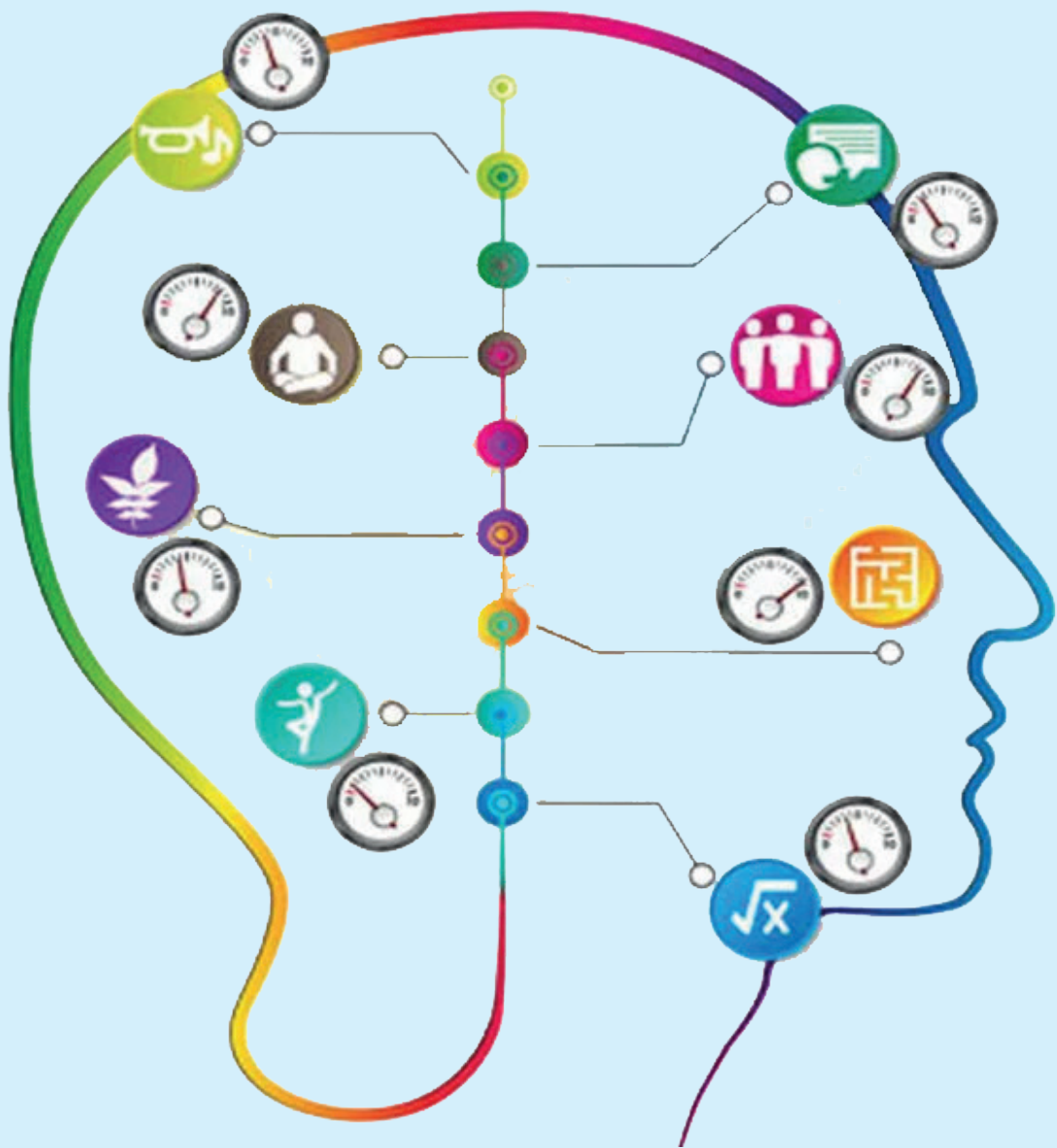
- Çocuklarının başarılı olmaları için onlara baskı yapar.
- Çocuklarından hep daha fazlasını ister.
- Çocuklarını diğer çocuklarla karşılaştırır.
- Sözde çocuklarının iyiliği amacıyla birçok şey yaparak çocuklarının ileride çok ciddi sorunlar yaşamalarına zemin hazırlar.
- Yetinmeyi bilmeyen, mutsuz, kendini hep başkalarıyla kıyaslayan çocuklar yetiştirir.
- Yanlış yapmaktan korkan, kendilerine güvenleri olmayan, sürekli iç çatışma içinde olan çocuklar yetiştirir.

İlgisiz (İhmalkâr) Anne-Baba Tutumu

İlgisiz anne-baba;

- Çocuklarının ilgi, istek ve gereksinimlerini ihmal eder veya önemsemez.
- Bu tutuma sahip anne ve babalar genellikle çocuklarını yanlarında istemez veya uzak tutmaya çalışır.
- Bu tip ailelerde çocuk fiziksel ve duygusal yalnızlığa itilmektedir. Çocuğun hareketlerinin görmezden gelinerek dışlanması söz konusudur.
- Kötü alışkanlıkları olan (içki, sigara, uyuşturucu madde vs.), kendini ifade edemeyen, dağınık kimlik statüsüne sahip, asi, hırçın (ya da korkak, silik) çocuklar yetiştirir.

ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

1. Öğrenen ile İlgili Faktörler

Türe Özgü Hazıroluş

- Bir organizmanın istenilen davranışı göstermek için gerekli biyolojik donanımına sahip olması durumudur.

Örneğin;

- ▶ Bir karganın konuşmayı öğrenememesi

✍ İnsanlar aynı türün üyeleri olduğundan insanlar arasındaki farklılıklar türe özgü hazıroluş kavramıyla açıklanamaz.

Olgunlaşma

- Organizmanın, öğrenme yaşantılarından bağımsız olarak, kalıtımın etkisiyle kendinden beklenen görevleri yerine getirebilecek bilişsel ve fiziksel düzeye gelmesidir.

Örneğin;

- ▶ Çocukların tuvalet alışkanlığını kazanabilmek için belli bir yaşa (yaklaşık 3 yaş) gelmelerinin gerekmesi

✍ **Not:** Olgunlaşmanın kendisi öğrenme değildir ama olgunlaşma, öğrenmenin ön koşuludur.

- Olgunlaşma olmadan öğrenme gerçekleşmez.

Genel Uyarılmış Hâli ve Kaygı Düzeyi

- Organizmanın dışarıdan gelen uyarıcılara açık olma, bunları alma düzeyidir.

Örneğin;

- ▶ Gereğinden fazla sıcak olan bir ortamın bireyin uykusunu getirerek, okuduklarını anlamaması, yani öğrenmesi için gerekli uyarılmışlık hâlini olumsuz etkilemesi

✍ **Not:** Öğrenmenin gerçekleşebilmesi için bireyin uyarılmışlık düzeyi orta düzeyde olmalıdır. Çok yüksek ya da çok düşük uyarılmışlık, öğrenmeyi olumsuz etkiler.

Geçmiş Yaşantılar

- Organizmanın bir alandaki önceki bilgi, beceri ve deneyimlerinin olumlu ya da olumsuz transfer (aktarım) veya ileriye ya da geriye ket vurma yollarıyla öğrenmeyi etkilemesidir.

Transfer (Aktarım)

Olumlu Transfer

Önceden öğrenilmiş bilginin yeni bilginin öğrenilmesini kolaylaştırmasıdır. İleriye etkin kolaylaştırma veya geriye etkin kolaylaştırma şeklinde gerçekleşebilir.

İleriye etkin kolaylaştırma: Eski bilginin yeni bilgideki yetkinliği artırmasıdır.

Örneğin;

- ▶ Fotoğraf makinesini iyi kullanan birinin kamera ile kolayca ve etkili bir şekilde çekim yapabilmesi

Geriye etkin kolaylaştırma: Yeni bilginin eski bilginin daha etkili ve yetkin bir şekilde kullanılmasını sağlamasıdır.

Örneğin;

Bir öğrencinin çarpma-bölme işlemlerini yaptıktan sonra daha önce öğrendiği toplama-çıkarma işlemlerini de daha kolay ve hızlı yapması

Olumsuz Transfer

Önceden öğrenilmiş bilginin yeni bilginin öğrenilmesini zorlaştırmasıdır.

Örneğin;

- ▶ Gitar çalmayı kendi kendine ve notasız öğrenen birinin daha sonra katıldığı bağlama kursunda kurallı ve notalarla bağlama çalmayı öğrenmekte zorlanması
- ▶ Tuşlu telefon kullanmaya alışmış birinin akıllı telefon kullanmakta zorlanması
- ▶ Manuel vitesli otomobil kullanmaya alışmış birinin otomatik vitesli otomobili kullanmakta zorlanması

Ket Vurma (Bozucu Etki)

İleriye Ket Vurma

Eski bilginin yeni bilgiyi unutturmasıdır.

Örneğin;

- ▶ Yeni bir okula nakil olan ve okul numarası değişen bir öğrencinin numarası sorulduğunda eski okul numarasını söylemesi

Geriye Ket Vurma

Yeni bilginin eski bilgiyi unutturmasıdır.

Örneğin;

- ▶ Bir öğrencinin İngilizce dersinde zıtlık bağlaçlarını öğrendikten sonra daha önce öğrendiği neden-sonuç bağlaçlarını unutmaması

✍ **Not:** Transfer (Aktarım) ile ket vurma birbirleriyle karıştırılmamalıdır.

Transfer

- Önceki öğrenmelerin sonraki öğrenmeleri kolaylaştırması veya zorlaştırması söz konusudur.
- Öğrenme süreci devam etmektedir, tamamlanmamıştır.
- Öğrenmeyle ilgilidir.

Ket Vurma

- Öğrenmelerin birbirinin hatırlanmasına engel olması söz konusudur.
- Öğrenme süreci sona ermiştir.
- Hatırlama veya unutmayla ilgilidir.

✍ **Not:** Transfer (Aktarım) ve ket vurmanın yanı sıra öncelik ve sonralık etkisi de öğrenmeye etki eden faktörlerdendir.

Öncelik Etkisi

İlk öğrenilen bilginin daha iyi hatırlanmasıdır.

Örneğin;

- ▶ Bir öğrencinin ezberlemesi gereken 30 İngilizce sözcükten oluşan bir listedeki ilk 5 sözcüğü kolayca hatırlaması

Sonralık Etkisi

Son öğrenilen bilginin ilk öğrenilene göre daha iyi hatırlanmasıdır.

Örneğin;

- ▶ Bir öğrencinin ezberlemesi gereken 30 İngilizce sözcükten oluşan bir listedeki son 5 sözcüğü kolayca hatırlaması

TEST 2

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Einstein, "Aslında herkes dâhidir. Ama siz kalkıp bir balığı ağaca tırmanma yeteneğine göre yargılırsanız, balık tüm hayatını aptal olduğuna inanarak geçirecektir." demiştir.

Bir balığı ağaca tırmanma yeteneğine göre yargılayan birinin öğrenmeye ilişkin aşağıdaki temel kavramlardan hangisini göz ardı ettiği söylenebilir?

- A) Genel uyarılmış hâli
B) Türe özgü hazır oluğu
C) Büyüme
D) Olgunlaşma
E) Geçmiş yaşantılar
2. Q klavye oldukça hızlı yazabilen Murat, devlet memuru olarak atandıktan sonra çalıştığı bürodaki F klavye bilgisayarda yazı yazmaya uzun süre alışamamıştır.

Murat'ın F klavyede yaşadığı güçlük aşağıdaki kavramlarından hangisiyle açıklanabilir?

- A) Olumsuz transfer
B) Kodlama
C) Sonralık etkisi
D) Çağrışımsal anlam
E) Geriye ket vurma
3. Gittiği müzik kursundan keman çalmayı hızlıca öğrenen ve müzikal yeteneği çok iyi olan Baran kısa süreli bir uğraştan sonra çello çalmayı da kolaylıkla öğrenmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Sonralık etkisi
B) Bilişsel öğrenme
C) Negatif transfer
D) Olumlu aktarma
E) Öncelik etkisi

4. Kreşe giden 3,5 yaşındaki kızına okuma-yazma öğretmeye çalışan Barış, gösterdiği tüm çaba ve denediği tüm yöntemlere rağmen kızına okuma-yazma öğretmeyi başaramamıştır.

Buna göre Barış'ın 3,5 yaşındaki kızının okuma yazmayı öğrenememesinin temel nedeni aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanır?

- A) Dikkat
B) Öğrenilmiş çaresizlik
C) Genel uyarılmışlık hâli ve kaygı düzeyi
D) Kendini gerçekleştiren kehanet
E) Olgunlaşma

5. **Aşağıdakilerden hangisi olumlu aktarıma bir örnektir?**

- A) Ezber yeteneği güçlü olan birinin farkında olmadan tüm şehirlerin trafik plaka numaralarını ezberlemesi
B) Otomatik vites araç kullanan birinin manuel vites bir aracı kullanmakta bir süre zorlanması
C) Bilgisayarının ekranı dokunmatik olan birinin bu özellik bulunmayan bir bilgisayarın da ekranına dokunarak işlem yapmaya çalışması
D) Matematigi iyi olan bir öğrencinin Kimya dersindeki matematiksel işlemleri kolaylıkla yapması
E) Sert yastıkta uyumaya alışmış olan birinin kaldığı oteldeki yumuşak yastık nedeniyle uyuyamaması

6. Evindeki eski tip bulaşık makinesini yeni tip bir makineyle değiştiren Ayşen, uzun süre makineyi eskisi gibi çalıştırmaya çalışmış, Ayşen'in yeni makineyi kullanmaya alışması hayli zaman almıştır.

Ayşen'in durumu öğrenmeyi etkileyen aşağıdaki faktörlerden hangisiyle açıklanır?

- A) Olumsuz aktarım
B) Öncelik etkisi
C) Dikkat
D) Sonralık etkisi
E) Olumlu aktarım

Duyusal Uyarıcıların Etkileşimi

- Organizmanın sergilediği davranışın çoğunlukla tek bir uyarıcının değil birden çok uyarıcının sonucunda ortaya çıkmasıdır.

Örneğin;

- Okula geç kalan (birinci uyarıcı) ve otobüsü de kaçıran (ikinci uyarıcı) bir öğrencinin okula koşarak gitmesi (ortaya çıkan davranış)

Koşullu (Tepkisel) Engelleme

- Organizmanın herhangi bir öğrenme içeriğine karşı sürekli tepkide bulunması sonucunda yorulması ve bundan dolayı sönmenin gerçekleşmesidir.
- Koşullu engellenmenin önüne geçmek için aralıklı tekrarlar yapmak gerekir.

Örneğin;

- Sabahtan öğleye kadar aralıksız yürüyüş yapan birinin aşırı yorulması ve parkur henüz bitmeden yürümeyi bırakması (Aralıklı tekrar yapılmadığı için sönme gerçekleşti.)
- Bir doğa yürüyüşünde programın "30 dakika yürüyüş, 10 dakika mola, 30 dakika yürüyüş, 30 dakika yemek arası, 30 dakika yürüyüş, 10 dakika mola..." şeklinde planlanması ve bu sayede ekipteki herkesin yürüyüşü tamamlayabilmesi (Aralıklı tekrar yapıldı ve koşullu engelleme yaşanmadı.)

Salınım Etkisi

- Organizmanın tepkisinin engellenmesine yol açan uyarıcıların duruma, zamana göre değişiklik gösterebilmesidir.

Örneğin; Canı sıkın olan ve bu nedenle hiçbir şey yapmak istemeyen birinin bu durumunun sebebinin ailevi ya da kişisel bir sorundan kaynaklanıyor olabileceği gibi baş ağrısı gibi fizyolojik bir rahatsızlıktan da kaynaklanıyor olabilmesi

Crespi Etkisi

- Pekiştireç miktarı ile performans (tepki) arasındaki pozitif korelasyonu ifade eder. Yani pekiştireç (ödül) ne kadar artarsa performans da o kadar artar.

Örneğin; Öğretmenlerine daha yüksek maaş veren ve daha çok özlük hakkı sağlayan bir eğitim kurumundaki öğrenci başarısının bunların düşük olduğu bir eğitim kurumuna göre daha yüksek olması

BİLİŞSEL AĞIRLIKLILIK DAVRANIŞÇI KURAMLAR**Sosyal (Dolaylı / Model Alarak / Gözlem Yoluyla) Öğrenme Kuramı (A. Bandura)**

Sosyal öğrenme kuramına göre;

- Öğrenme için pekiştirme veya performans dönüşümü zorunlu değildir.
- Öğrenme organizmanın başkalarını, çevresini gözleyip olayları bilişsel bir düzen içinde kurmasıyla gerçekleşir.
- Bir davranış öğrenilmiş olsa da mutlaka performans dönüşümü olması gerekmez. Öğrenilmiş bir davranış ancak uygun koşullar oluşursa performansa dönüştürülür.
- Performans ve öğrenme aynı şeyler değildir.
- Organizma, modelden öğrendiğini hemen davranışa dönüştürebilir.

Model Alma Sürecinin Aşamaları

Dikkat ⇒ Hatırlama ⇒ Uygulama ⇒ Güdülenme

Dikkat

- Öğrenen kişi bu aşamada dikkatini modele verir, modelin davranışlarını izler.
- Dikkatle izleme, doğru algılama ve doğru öğrenme süreçlerini kapsar.

Örneğin;

- Sosyal medyada karşılaştığı bir yemek tarifini öğrenmek için bireyin yemeğin yapılışını izlemesi

Hatırlama

- Öğrenen kişi bu aşamada öğrendiklerini belleğinde saklar ve gereğinde geri çağırır.
- Davranışları zihinde kaydetme sürecidir.
- Kodlama ve sembolleştirme kapasitesiyle yakından ilgilidir.

Örneğin;

- Çırağın, ustasının motor yağını arabaya nasıl doldurduğunu izleyip ustasının yaptığı işlemleri zihnine kaydetmesi

Uygulama (Davranışa Dönüştürme/Yeniden Üretme)

- Öğrenen kişi bu aşamada öğrendiklerini performansa dönüştürür, uygular.
- Özyeterlik kapasitesiyle yakından ilgilidir; bireyin öğrendiklerini uygulayabilmesi için fiziksel yeterliğin yanı sıra başarıya yönelik istek ve inanca da sahip olması gerekir.

Örneğin;

- Bir çocuğun, ablasının bisiklet sürerken yaptıklarını izleyip zihnine yerleştirdikten sonra bu bilgileri kullanarak bisiklet sürmesi

Güdülenme (Pekiştirme)

- Bu aşama, öğrenen kişinin öğrendiklerinden yola çıkarak ortaya koyduğu performanstan aldığı doyumunu ifade eder.

Öğrenen, bu aşamada üç farklı pekiştirme yoluyla güdülenebilir:

Doğrudan Pekiştirme

Bireye dış çevre tarafından verilen pekiştirmedir.

Örneğin;

- Oğluna araba sürmeyi öğreten bir babanın çocuk arabayı sürebildiğinde ona bir araba alması

Dolaylı Pekiştirme

Bireyin doğrudan pekiştireç almadan modelin uygun davranışlarının pekiştirilmesi nedeniyle aldığı pekiştirmedir.

Örneğin;

- Her gün uyandığında yatağını toplayan abisinin annesi tarafından ödüllendirildiğini gören kardeşin de yatağını toplamaya başlaması

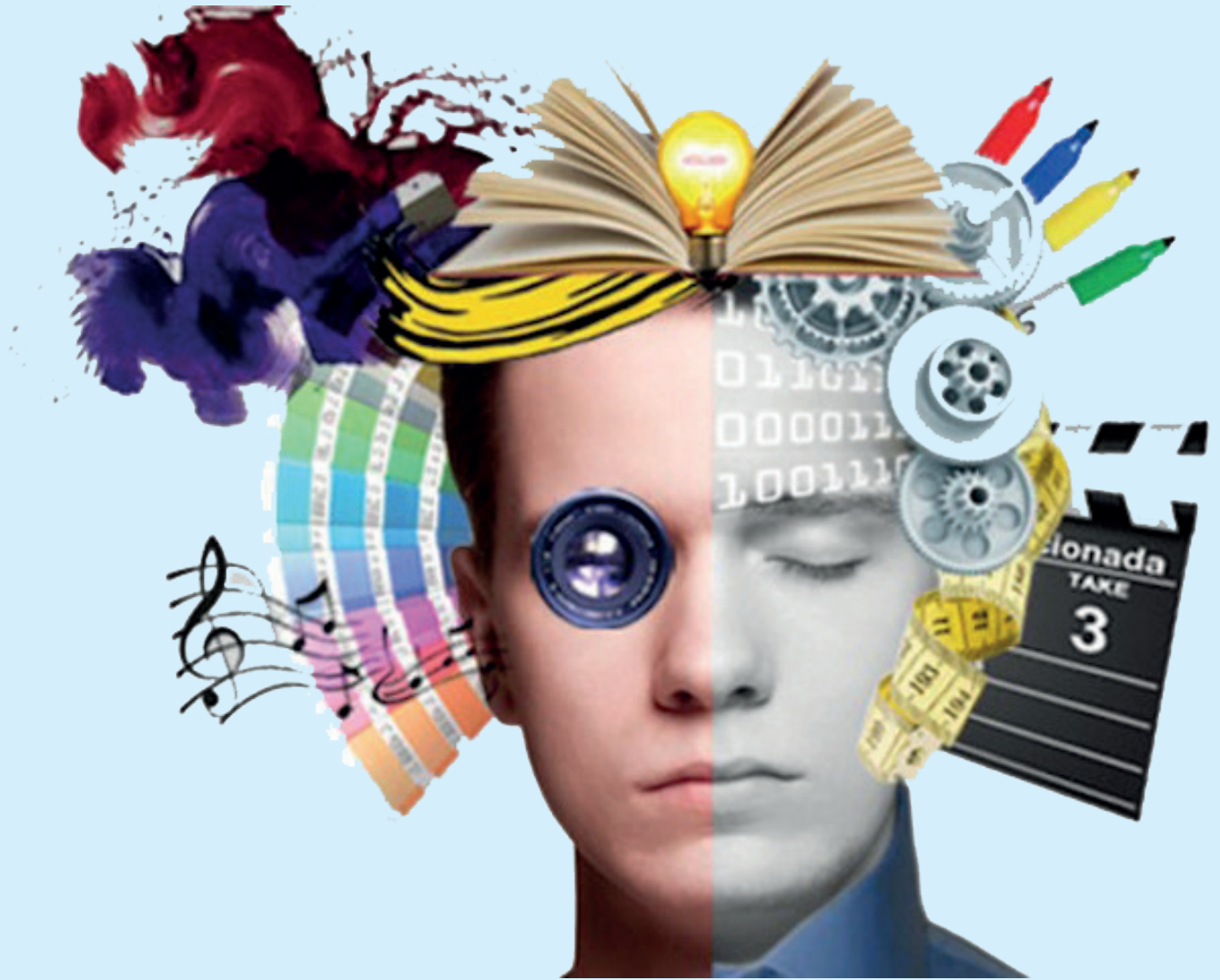
İçsel Pekiştirme

Bireyin kendisine veya model aldığı kişiye herhangi bir pekiştireç verildiğine bakmaksızın kendini pekiştirmesidir.

Örneğin;

- Evrım konusuna ilgi duyan birinin evrim üzerine hacimli bir kitabı okuduktan sonra kendini takdir etmesi

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

TEST 2

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Birol Öğretmen, ders planlarını öğrencilerin aynı anda birden çok hedef davranışı edinmelerini sağlayacak şekilde yapmaktadır.

Birol'un bu yaklaşımı öğretim aşağıdaki ilkelerinden hangisiyle doğrudan ilişkilidir?

- A) Bilinenden bilinmeyene
B) Somuttan soyuta
C) Ekonomiklik
D) Açıklık
E) Yakından uzağa

2. Ömür Öğretmen, akıllı tahtadan açtığı bir videoyu öğrencilerin dikkatle izlemelerini, ön bilgilerini ve verilen ölçütleri kullanarak video içeriğindeki önermelerle ilgili nesnel bir karar oluşturmaya çalışmalarını istemiştir. Öğretmen, bu çalışmanın öğrencilerin kavrayış düzeylerini geliştireceğini düşünmektedir.

Ömür, bu çalışmayla öğrencilere aşağıdaki becerilerden özellikle hangisini kazandırmayı hedeflemiştir?

- A) Yansıtıcı
B) Sezgisel
C) Eleştirel
D) Yaratıcı
E) Metabiliş

3. Her ders kendine özgüdür ve bu derslerde kullanılacak öğretim yöntem ve teknikleri de buna göre farklılıklar gösterir. Örneğin; felsefe dersinde düz anlatım etkili bir yöntem olabilirken fen bilimleri dersinde deney yöntemine başvurulması gerekir.

Yukarıdaki açıklama öğretimin aşağıdaki ilkelerinden hangisine vurgu yapmaktadır?

- A) Hedefe görelilik
B) Öğrenciye görelilik
C) Bilinenden bilinmeyene
D) Transfer
E) Yaşama yakınlık

4. Dale'in Yaşantı Konisi, en iyi öğrenmenin doğrudan edinilen ve mümkün olduğunca bütün duyu organlarının katılımı ile gerçek ortamlarda gerçekleştiğini savunur.

Aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisi Dale'in Yaşantı Konisi'nin yukarıdaki görüşüyle uyumludur?

- A) Hedefe görelilik
B) Etkin katılım
C) Hayatilik
D) Aktüalite
E) Bilinenden bilinmeyene

5. Tarih öğretmeni Mehmet Emin, "II. Mahmut Dönemi'nde yapılan yenilikler" konusunu işlerken öğrencilerine konuyu sözel olarak anlatmış, ayrıca konuyla ilgili bir sunu hazırlamış, sunuyu görsel materyallerle de desteklemiştir.

Mehmet Emin'in dersi çeşitli materyallerle zenginleştirmeye çalışması onun aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisine uygun davrandığını göstermektedir?

- A) Somuttan soyuta
B) Hedefe görelilik
C) Açıklık
D) Transfer
E) Öğrenciye görelilik

6. Türk dili ve edebiyatı öğretmeni Sena, derste öncelikle şiir kavramını, ardından Türk şiirini ve son olarak da Cumhuriyet Dönemi Türk şiirini işlemiştir.

Buna göre Sena'nın uygulaması aşağıdaki öğretim ilkelerinden hangisine uygundur?

- A) Yakından uzağa
B) Tümdengelim
C) Somuttan soyuta
D) Bütünlük
E) Bilinenden bilinmeyene

ÖĞRETİM STRATEJİLERİ

SUNUŞ YOLUYLA ÖĞRETİM (ANLAMLI ÖĞRENME)
(AUSUBEL)

- Öğretmen merkezlidir.
- Öğretmen konuyu genelden özele bir yaklaşımla (tümdengelim yöntemiyle) öğrencilere aktarır.
- Öğrenci zihnen aktiftir, merkezde değildir.
- Bilgi ve kavrama düzeyinde öğrenmeler gerçekleşir.
- Dersin başında ve sonunda daha çok kullanılır.
- Öğretmen-öğrenci etkileşimi vardır, öğrenci-öğrenci etkileşimi yoktur.
- Örneklere bolca başvurulur. Kavram, ilke ve genellemelere öğretmen ulaşır.
- Düz anlatım, soru-cevap, sempozyum, gösteri gibi teknikler kullanılır.
- Kullanılan dilin açık (öğrenci düzeyine uygun) olması gerekir.
- Somut işlemler dönemindeki öğrenciler (12 yaş öncesi) için uygun değildir çünkü daha çok soyut kavramların öğretiminde kullanılan bir stratejidir.

1. Ön Örgütleyicilerin (Organize Edicilerin) Sunulması

- Yeni bilginin yapısını oluşturup çerçevesini belirleyen, öğrencinin yeni bilgiyi önceki bilgileriyle ilişkilendirmesini sağlayan derse giriş ifadeleri (ön örgütleyiciler) bu aşamada sunulur.
- Ön örgütleyici açıklamalı (konunun tanımını içerir bir biçimde) veya karşılaştırmalı (konuların birbiri arasındaki benzerlik veya farklılıkları gösterir biçimde) olabilir.
- En etkili ön örgütleyici kavram haritalarıdır.

2. Öğrenilecek Konunun Sunulması

- Konu öğretmen tarafından bu aşamada sunulur (tümdengelim yaklaşımıyla).

3. Bilişsel Örgütlemenin Güçlendirilmesi

- Dersin başında verilen ön örgütleyicilerin içerisine yeni bilgi bu aşamada eklenir, böylece bütünleştirme ve anlamlı öğrenme sağlanmış olur.

Adımları

- 1- Konunun açıklanması (Öğretmen)
- 2- Konunun alt bölümlerinin açıklanması (Öğretmen)
- 3- Konuyla ilgili olumlu ve olumsuz örnekler verilmesi (Öğretmen)
- 4- Öğretmenin verdiği olumlu ve olumsuz örneklere ek açıklamalar yapma (Öğrenci)
- 5- Ek örnekler verme (Öğrenci)

Sunuş Yoluyula Öğretim Stratejisinin Yararları ve Sınırlılıkları

Yararları	Sınırlılıkları
Kalabalık sınıflar için uygundur.	Analiz, sentez gibi üst düzey davranışlar ve yaratıcı, yansıtıcı, eleştirel düşünme gibi üst düzey düşünme becerileri kazandırmaz.
Anlamlı öğrenme sağlanır.	Sıkıcıdır.
Kısa sürede çok sayıda bilgi verilebilir.	Öğrenci-öğrenci etkileşimi olmadığından öğrencilerin kendi aralarında duyuşsal beceriler kazanmasına engeldir.
Ekonomiktir.	Ezbere yönlendirebilir.
Uygulanması kolaydır.	Öğrenmenin uygulanabilirliği ve kalıcılığı azdır.

Örneğin;

- Bir matematik öğretmeninın asal sayılar konusunu dersin başında ayrıntıya girmeden, başlangıç ifadeleriyle vermesi, ardından asal sayıları tanımlaması, tümdengelim yöntemiyle asal sayılara çok sayıda örnek vermesi, ardından sorular sorarak öğrencilerden de örnekler istemesi öğretmenin konuyu sunuş yoluyla öğrettiğini gösterir.

BULUŞ (KEŞİF) YOLUYLA ÖĞRETİM (Bruner)

- Öğrenmenin araştırma, deney süreçleriyle gerçekleştirildiği öğretim stratejisidir.
- Öğretmen zıt örnekler vererek bilişsel dengesizlik yaratır.
- Öğrenci örneklerden hareketlerle ilke, kavram ve genellemelere ulaşır.
- Öğrenci aktiftir.
- Tümevarım yöntemini kullanır. Sezgisel düşünme vardır.
- Birçok üst düzey düşünme becerisi (problem çözme, eleştirel düşünme, analitik düşünme, karar verme) kazandırır.
- Her insanın merak duygusuna sahip olduğunu, bu duygunun içsel güdülenmeyi sağladığını savunur.
- Öğrenci, keşfetmeye teşvik edilmelidir.
- Öğretmen sonucu söylememeli, bunu öğrencinin bulması için onu cesaretlendirmelidir.
- İçsel pekiştirme, dışsal pekiştirmeden çok daha önemli bir yer tutar.
- İş birlikli öğrenme, tartışma gibi yöntemlerle çok yönlü etkileşim sağlanmalıdır.
- Araç-gereçler ile öğretim desteklenmelidir.
- Öğrenciler ilke ve kavramlara ulaşabilmeleri için ipuçlarıyla yönlendirilmelidir.
- Farklı yöntemler birlikte kullanılmalıdır.
- Öğrencinin her türlü düşüncesine değer verilmelidir.

TEST 17

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Bu yöntem öğrencileri düşünmeye sevk etmekte ve öğrencilerin dersi dikkatle dinlemesini sağlamaktadır. Bu yöntem ile öğrenciler başkalarının fikirlerini eleştirme, kabullenme ve tahammülü öğrenir. Çok sesliliğe ve demokratik ortamlara alışır. Toplum içinde konuşma becerisini elde eder. Öğretmene ise öğrenciye aktarmaya çalıştıklarının öğrenilip öğrenilmediğini veya ne derece öğrenildiğini değerlendirme imkânı verir.

Parçada özellikleri verilen yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzetim yöntemi
B) Winnetka sistemi
C) Anlatım yöntemi
D) Gösterip-yaptırma
E) Soru-cevap yöntemi
2. **Aşağıdaki durumların hangisinde anlatım yöntemi kullanılması doğrudur?**
- A) Öğrencilerin konu hakkında ön bilgilerinin olmadığı durumlarda
B) Analiz, sentez ve değerlendirme düzeyinde davranışların kazandırılması söz konusu olan durumlarda
C) Öğrencilerin sürece etkin katılımlarının önem taşıdığı durumlarda
D) Öğrencilerin yetenek düzeylerinin ortalamanın altında olduğu durumlarda
E) Bilgilerin karmaşık ve ayrıntılı olduğu durumlarda
3. **Aşağıdaki durumların hangisinde anlatım yöntemi kullanılması doğru değildir?**
- A) Derse giriş yapma
B) Derste ele alınan konuyu özetleme
C) Konuyla ilgili açıklama gerektiren bir bilgi aktarma
D) Öğrenci ilgisini konuya çekme
E) Uygulama düzeyinde bir davranış kazandırma

4. **Aşağıdakilerden hangisi anlatım yönteminin bir üstünlüğü sayılamaz?**

- A) Öğretmen dersi istediği hızda düzenleyebilir.
B) İyi bir sunumla öğrencilere kısa zamanda çok sayıda bilgi sunulabilir.
C) Öğretmenin öğrencilere göre daha etkin olması, zamanın etkili kullanılmasını sağlar.
D) Öğrencilerin dinleme ve not alma becerilerinin gelişmesinde etkilidir.
E) Aynı zaman diliminde çok sayıda öğrenciye hizmet verilebilir.

5. Ender, matematik dersinde türev konusunu anlayamadığı için eve gelerek okulda öğrendiklerini tekrar etmiş, internetten araştırma yapmış ve yardımcı kitaplardan sorular çözmüştür.

Ender'in uyguladığı bu öğretim yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireysel çalışma
B) Problem çözme
C) Örnek olay
D) Tartışma
E) Proje

6. Nesrin Öğretmen, Tarih dersinde "II. Dünya Savaşı" konusunu işlerken anlatım yöntemini kullanmaktadır. Öğrencilerin düşünmesini, bilgilerini irdelemelerini, sürece etkin bir biçimde katılmalarını sağlamak, anlatım yönteminin duranlığına gidermek ve öğretimi etkili bir biçimde gerçekleştirmek için bir öğretim tekniği kullanmak istemektedir.

Buna göre Nesrin Öğretmen'in belirlediği amaçlara en etkili biçimde hizmet edebilecek öğretim tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gözlem
B) Soru-cevap
C) Beyin fırtınası
D) Örnek olay
E) Gösterip yaptırma

ÖĞRENME STİLLERİ

KOLB'UN ÖĞRENME STİLLERİ MODELİ
(YAŞANTISAL ÖĞRENME MODELİ)

Kolb'a göre;

- Her öğrencinin öğrenme stili onun kişiliği ile benzerlik ve uyum taşır.
- Birey, kendi yaşantılarından (deneyimlerinden) öğrenir.
- Öğrenme stilleri iki boyutta ele alınır: Bilginin algılanması (somut yaşantı ve soyut kavramsallaştırma) ve bilginin işlenmesi (aktif yaşantı ve yansıtıcı gözlem)

Öğrenme Stilleri

Bilginin Algılanması	
Somut Yaşantı (Hissetme)	Soyut Kavramsallaştırma (Düşünme)
<ul style="list-style-type: none"> • Beş duyu organı ile öğrenir. • Problemi, problem çözme yöntemine göre değil, sezgilerine dayalı olarak çözer. • Grup içerisinde konuşarak, tartışarak öğrenir. • Tümevarımcıdır. • Tercihen tartışma, rol oynama, drama gibi yöntemleri kullanır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Daha çok düşünerek, mantık yürüterek öğrenir. • Problemi, problem çözme yönteminin esaslarına göre sistematik bir biçimde çözer. • Bireysel öğrenir. • Tümdengelimcidir. • Tercihen bireysel çalışma, programlı öğrenme, bilgisayar destekli öğretim gibi yöntemleri kullanır.

Bilginin İşlenmesi	
Aktif Yaşantı (Yaparak Yaşayarak Öğrenme)	Yansıtıcı Gözlem (İzleme)
<ul style="list-style-type: none"> • Bireyler çevrelerini ve içinde buldukları durumu değiştirme eğilimindedir. • Dışa dönüktür, deneyimleri sonucunda ortaya çıkanlarla ilgilenir. • Risk alır, sabırsızdır, deli doludur, duygusal kontrolü eksiktir, başladığı işi bitirir. • Deneme-yanılma, deney, proje gibi yöntemleri kullanır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gözlemleyerek öğrenir. "Nasıl", "Neden" sorularını sıkça sorar, bunlara yanıt arar. • İçe dönüktür, kendi duygularına ve düşüncelerine güvenir. • Duygu kontrolü vardır, riske girmez, sabırlıdır, soğuktur. • Düz anlatım, gözlem, gösteri gibi yöntemleri kullanır.

🔗 Yaşantısal öğrenme modelinde her bir öğrenme boyutu bir diğeri ile birleşerek yeni öğrenme stilleri oluşturur:

- Somut yaşantı ve yansıtıcı gözlem birleşerek değiştiren,
- Soyut kavramsallaştırma ve yansıtıcı gözlem birleşerek özümseyen,
- Soyut kavramsallaştırma ve aktif yaşantı birleşerek ayırıştırıcı,
- Aktif yaşantı ve somut yaşantı birleşerek yerleştiren öğrenme stili oluşturur.

DUNN'IN ÖĞRENME STİLLERİ MODELİ

Dunn'a göre;

- Öğrenme stillerini, öğrenmeye odaklanma ve bilgiyi işleme yolları biçiminde ifade eden Dunn öğrenmeyi çevredeki uyarıcılarla ilişkilendirmektedir.
- Bu modele göre bireylerin tercih ettikleri uyarıcılar, öğrenme stillerindeki farklılıkları ortaya koymaktadır.
- Bireyin öğrenmesinde kendine özgü biyolojik, psikolojik ve sosyal yönleri etkilidir.
- İç dinamikler ile dış faktörler etkileşime girerek öğrenmeye etki eder.

Öğrenme stiline etki eden faktörler; çevresel, duygusal, sosyal, fiziksel ve psikolojik olarak beşe ayrılır:

Çevresel Faktörler: Ses, görüntü, ışık, ısı, dekorasyon

Duygusal Faktörler: Güdülenme, kararlılık, sorumluluk, iç yapı

Sosyal Faktörler: Bireysel ve eşli çalışma, uzman/rehber denetiminde çalışma, bireysel çalışma

Fiziksel Faktörler: Ders çalışma zamanı, hareketlilik, yeme ihtiyacı duyma, işitsel, görsel, dokunsal duylara hitap etme

Psikolojik Faktörler: Beyin ve tepkiler, beyin sağ ve sol yarısından birini tercih etme, hızlı tepki, sakin davranma

GREGORC'UN ÖĞRENME STİLLERİ MODELİ

- Bilginin nasıl algılandığı ve nasıl işlendiği üzerine kurulu bir modeldir. Kolb modeline benzer.
- Kişiler algılama yeteneklerine göre somut ve soyut algılayanlar, algıladıkları verileri düzenleme yeteneklerine göre ise ardışık ve random (ardışık olmayanlar) düzenleyenler olmak üzere farklılık göstermektedirler.
- Bireylerin bilgiyi somut ya da soyut olarak aldığını ve doğrusal ya da rastgele düzenlediğini savunur.
- Buna göre dört farklı öğrenme türünden bahseder. Bunlar:
- Somut ardışık: Bilgiyi duyu organlarıyla alıp doğrusal düzenleyenlerdir. Yaparak yaşayarak öğrenmeyi severler. Beş duyu organları oldukça gelişmiştir.
- Somut random: Bilgiyi alıp rastgele düzenleyenlerdir. Problem çözme konusunda iyidirler. Bağımsız olarak çalışmaktan hoşlanırlar. Sistematik plan verilmesine ihtiyaç duymazlar.
- Soyut ardışık: Bilgiyi düşünerek alıp doğrusal düzenleyenlerdir. Fikir ve kavramlara önem verirler. Yeni kavram ve fikir üretmekten hoşlanırlar.
- Soyut random: Bilgiyi düşünerek alıp rastgele düzenleyenlerdir. Bu bireyler için öğrenilecek bilgilerde bir düzen olmasına gerek yoktur. Tartışma yöntemi, soru-cevap tekniği vb. gibi öğretim yöntem ve tekniklerini tercih ederler.

TEST 32

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Lamia, bir önceki eğitim-öğretim yılında biyoloji dersinde işlenen konuları anlamakta çok zorlanırken ve bu nedenle bu dersi hiç sevmeyen bu eğitim-öğretim yılında tam aksine derse karşı çok ilgi duymaya, konuları anlamaya ve dersi sevmeye başlamıştır. Lamia'ya bu değişimin nedeni sorulduğunda Lamia gerekçe olarak geçen yılki biyoloji öğretmenleriyle iletişim kuramadığını, bu yılki biyoloji öğretmeniyse çok iyi bir iletişim içinde olduklarını, onu çok sevdiğini söylemiştir.

Dunn ve Dunn'un Öğrenme Stili Modeli'ne göre Lamia'nın biyoloji dersine karşı tutumundaki değişiklik, aşağıdaki faktörlerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Çevresel B) Duygusal C) Fiziksel
D) Sosyal E) Psikolojik

2. Derya, içe dönük, arkadaşlarının veya öğretmenlerinin tartıştığı konulara genellikle farklı bakış açıları getiren, konuları daha çok kendi algı süreçlerini işleterek kavrayan bir öğrencidir.

Kolb'un Yaşantısal Öğrenme Modeli'ne göre Derya'nın öğrenme biçimi aşağıdakilerden hangisine uygundur?

- A) Somut yaşantı
B) Soyut kavramsallaştırma
C) Yansıtıcı gözlem
D) Aktif yaşantı
E) Kavram öğrenme

3. Kolb'un Deneyimsel Öğrenme Kuramı'na göre;

- I. Plansız çalışırlar.
II. Aldıkları kararları uygulama konusunda ısrarcı olurlar.
III. Araştırarak, keşfederek ve uygulayarak öğrenirler.

özelliklerinden hangileri "yerleştiren bireyler"le ilgilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) I ve II E) I, II ve III

4. Asya, derste işlenen konuları yeterince anlamadığını düşünmekte, bundan yakınmaktadır. Bununla ilgili neler yapabileceğini düşünen Asya, bir şeyi fark etmiştir: Konuların mantıksal yönden çözümlenmesini yaparak çalıştığında söz konusu problemi yaşamamakta, konuyu anlamaktadır.

Kolb'un Deneyimsel Öğrenme Modeli'ne göre Asya, aşağıdaki öğrenme stillerinden hangisine sahiptir?

- A) Aktif yaşantı
B) Yaratıcı düşünme
C) Somut yaşantı
D) Soyut kavramsallaştırma
E) Yansıtıcı gözlem

5. Vedat, bir önceki eğitim-öğretim yılında Türkçe dersinde işlenen konuları anlamakta çok zorlanırken ve bu nedenle bu dersi hiç sevmeyen bu eğitim-öğretim yılında derse ilgi duymaya başlamıştır. Vedat, bu değişimi bu yıl Türkçe öğretmenin değişmesine, yeni öğretmeni çok sevmesine bağlamıştır.

Dunn ve Dunn'un Öğrenme Stili Modeli'ne göre Vedat'ın Türkçe dersine karşı tutumundaki değişiklik, aşağıdaki faktörlerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Çevresel B) Psikolojik C) Fiziksel
D) Sosyal E) Duygusal

6. Sude başladığı bir işi tamamlama ve amacına ulaşmak için risk alma konusunda duyarlı ve başarılıdır. Ayrıca izlemek yerine uygulama yapmaya önem verir. Bu yüzden yaptığı işin sonucu da çok önemlidir.

Kolb'e göre Sude aşağıdaki öğrenme stillerinden hangisine sahiptir?

- A) Soyut kavramsallaştırma
B) Aktif yaşantı
C) Yansıtıcı gözlem
D) Yaratıcı
E) Somut yaşantı

PROGRAM GELİŞTİRME

Materyal Geliştirme

Sınıf Yönetimi

TEMEL KAVRAMLAR

EĞİTİM

- Bireyin toplumsal yeteneklerinin ve kişisel gelişiminin sağlanması için belirli hedefler doğrultusunda kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik yönde davranış değişikliği meydana getirme sürecidir.

Yaşantı

- Bireyin diğer bireyler ve çevresiyle etkileşiminin bireyde bıraktığı izlenimdir.

Kültür

- Bir toplumun tarihsel süreç içerisinde yarattığı ve kullandığı maddi ve manevi değerlerin tümüdür.

Kültürleme

- Toplumun, bireyleri kendi kültürünün istek ve beklentilerine uyum sağlayacak biçimde yetiştirmesidir.

Kültürlenme

- Bireyin içinde bulunduğu kültürdeki özellikleri kazanmasıdır.

Kültürleşme

- Farklı kültürlere sahip grupların sürekli ve doğrudan bir ilişki içerisinde olmaları durumunda bu grupların orijinal kültürel özelliklerinde değişikliklerin ortaya çıkmasıdır.

Eğitim Türleri

Formal Eğitim

- Bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla istendik, kasıtlı değişim yapma sürecidir.
- Planlı ve programlı ve kurumsaldır.
- Olumlu amaçları vardır.

İkiye ayrılır:

1- Örgün Eğitim

- Belirli yaş aralığında verilir.
- Birbirinin ön koşulu niteliğinde kademelerden oluşur.

Örneğin; İlkokul, ortaokul, lise...

2- Yaygın Eğitim

- Sürekliliği ve yaş sınırı yoktur.
- Bireylerin ilgi, istek ve gereksinimlerine göre düzenlenir.
- Bireylerin ilgi ve istekleri doğrultusunda gelişimlerini desteklemek amacıyla verilen halk eğitimi, çalışanların mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla verilen hizmet içi eğitim ve çalışanların henüz mesleğe başlamadan meslekle ilgili aldıkları hizmet öncesi eğitim türleri vardır.

Örneğin; YDS kursu, eğitim fakültesi öğrencilerine yönelik öğretmenlik uygulamaları, yetişkinler için okuma-yazma kursu, mesleki gelişim eğitimleri...

İnformal Eğitim

- Bir plana bağlı olmaksızın yapılan eğitim etkinlikleridir.
- Rastlantısalıdır.
- Sonuçları olumlu veya olumsuz olabilir.
- Mekânla, zamanla kısıtlı değildir; her an, her yerde gerçekleşebilir.

Örneğin;

- ▶ Bir çocuğun okula başlayınca arkadaşlarından argo sözcükler öğrenmesi
- ▶ Bisiklet sürmeyi öğrenmek
- ▶ Misafirliğe gittiğinde çocuğun büyüklerinin ellerini öpmeyi öğrenmesi

BİR SİSTEM OLARAK EĞİTİM

- Sistem, hedefe ulaşmak için birbiriyle ilişkili olan öğelerden oluşan dinamik sürece verilen isimdir.
- Bir sistem; girdi, işlem, çıktı, dönüt öğelerinden oluşur.
- Eğitim; açık, yarı açık ve kapalı bir sistem olarak ele alınabilir.

Açık Sistem Olarak Eğitim

- En az bir hedefi gerçekleştirmek üzere örgütlenip uygulamaya konan ve her uygulama sonucuna göre yeniden düzenlenen dinamik bir örüntüdür.
- Girdi, işlem, çıktı ve dönüt öğelerinden oluşur, öğeler arasında sıkı bir ilişki vardır. Bir öğedeki değişiklik sistemin tümünü etkiler.

Girdi: Sistemin hedefini gerçekleştirmek üzere dışarıdan alınan her türlü unsurdur.

Örneğin; Öğretmen, öğrenci, program, araç – gereç...

Çıktı: İşlem sonucunda ortaya çıkan üründür.

Örneğin; Öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve zihinsel açıdan ulaştığı düzey, yeni yaşantılar kazanma

İşlem (Süreç): Girdilerin hedefler doğrultusunda işlendiği, istendik duruma getirildiği, biçimlendirildiği aşamadır.

Örneğin; Pekiştirme, ipucu, yöntem ve teknikler, öğrenme ortamının fiziksel özellikleri

Dönüt: Hedefin gerçekleşme düzeyine bakılarak sistemin işleyip işlemediğini, sistemdeki aksaklıkların neler olduğunu ve bunların nasıl giderileceğini belirlemek amacıyla yapılan tüm etkinliklerdir.

Örneğin; Öğretmenin verdiği bir sorumlulukla ilgili öğrencilerin ortaya koydukları performansı değerlendirmesi, onlara güçlü ve zayıf yanlarını söylemesi

Yarı Açık Sistem Olarak Eğitim

- Girdi, işlem ve çıktılardan oluşur.
- Dönüt aşaması yoktur veya yetersizdir.
- Dönütün eksikliği ya da yetersizliği nedeniyle istendik hedeflere ulaşmak zordur.

Örneğin; Sınav yapılmayan bir okul bir yarı açık sistemdir.

Kapalı Sistem Olarak Eğitim

- Yeterli girdisi ya da çıktısı yoktur.
- İstendik amaçlara hiçbir zaman yeterli düzeyde ulaşamaz.

Örneğin;

- ▶ Öğretmensiz bir okul
- ▶ Öğrencisi kalmayan bir okul

TEST 1

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Beren, (I) bir lisenin 10. sınıfında öğrenim görmektedir. (II) Beren ayrıca hafta sonları da Halk Eğitim Merkezi tarafından açılan halk oyunları kursuna katılmakta, (III) kursa veya okula giderken bindiği otobüste ise yaşlı ve engellilere yer vermeye özen göstermektedir.

Beren'in numaralandırılmış yerlerde aldığı belirtilen eğitimlerin türleri hangi seçenekte sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) Formal yaygın – Formal yaygın - İnfomal
B) Formal örgün – İnfomal - İnfomal
C) Formal örgün - Formal yaygın - İnfomal
D) Formal yaygın – İnfomal – Formal örgün
E) Formal örgün – Formal yaygın – Formal yaygın
2. (I) Bir ortaöğretim kurumunun 9. sınıfında eğitim gören Ada, (II) çok sevdiği bir öğretmenin düşünce ve davranışlarına çok önem vermekte, onun gibi düşünüp yaşamaya çalışmaktadır.

Ada ile ilgili yukarıdaki cümlelerin numaralandırılmış yerlerinde belirtilen eğitim türleri hangi seçenekte sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) Formal – Yaygın
B) Yaygın – İnfomal
C) Örgün – Yaygın
D) Örgün – İnfomal
E) Formal – Formal
3. Elif, eğitim fakültesi son sınıf öğrencisiyken (I) bir okulda öğretmenlik uygulaması dersini almış, (II) öğretmen olarak atandıktan sonra ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından açılan çeşitli mesleki gelişim kurslarına katılmıştır.

Elif'in aldığı, numaralandırılmış yerlerde belirtilen eğitimlerin türleri hangi seçenekte sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) Hizmet öncesi – Hizmet içi
B) Formal – Hizmet öncesi
C) Hizmet içi – Hizmet öncesi
D) İnfomal – Hizmet içi
E) Hizmet öncesi – İnfomal

4. (I) Bir ortaokulun 7. sınıfına devam eden Kemal, (II) hafta sonları da İl Gençlik ve Spor Müdürlüğü tarafından düzenlenen tenis kursuna gitmektedir.

Buna göre Kemal'in numaralandırılmış yerlerde aldığı eğitimin türleri hangi seçenekte sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) Yaygın – İnfomal B) Formal – Örgün
C) Örgün – Yaygın D) Yaygın – Örgün
E) Örgün – İnfomal

5. **Eğitim kavramıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlış bir ifadedir?**

- A) Yaşantı yoluyla gerçekleşir.
B) Olumlu ya da olumsuz davranışla sonuçlanabilir.
C) Telkin yolu ile yapılır.
D) Davranış değişikliği ile sonuçlanır.
E) Bir süreçtir.

6. **Aşağıdaki davranışlardan hangisi eğitimle kazanılmış bir davranış değildir?**

- A) 0'dan 100'e kadar sayı sayma
B) Kaşını kaldıramayan birinin geçirdiği bir rahatsızlıktan sonra bunu yapabilmesi
C) Adaylık sürecinden sonra daha deneyimli bir öğretmen olma
D) Şehre yeni taşınan birinin toplu ulaşım araçlarının saatlerini bir süre sonra öğrenmesi
E) Öfke kontrolünü öğrenme

7. **Eğitimle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin, özellikle de okulun etkisi altında bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreçtir.
B) Doğumla getirilen ve sonradan öğrenilen davranışların değiştirildiği bir süreçtir.
C) Bireyin toplum standartlarını, inançlarını ve yaşam yollarını kazanmasında etkili olan sosyal süreçtir.
D) Bireyde davranış değiştirme sürecidir.
E) Kişinin yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini oluşturduğu bir süreçtir.

Duyuşsal Alan Hedefleri

1. Alma

- İlgi duyma
- Farkında olma
- Almaya açıklık
- Algıda seçici davranma

2. Tepkide Bulunma

- Destekleme
- Onaylama
- İstekli olma
- Cevap verme
- Doyum

3. Değer Verme

- Kabullenme
- Adanmışlık
- Savunma
- Takdir etme
- Kendine iş edinme

4. Örgütlenme

- Kararlı oluş ve kararlılık
- Düzenleme ve bir araya getirme
- Formüle etme ve birleştirme
- Genelleme ve sentez
- Değerleriyle uyumlu hâle getirme
- Değerler sistemine yenilerini ekleme

5. Kişilik Hâline Getirme

- Nitelenme
- Özdeşleşme
- Dünya görüşü hâline getirme
- Yaşam felsefesi hâline getirme
- Davranışın karakter hâline dönüşmesi
- Tutumlarda kararlılık ve netlik

Psikomotor (Devinimsel) Alan Hedefleri

1. Uyarılma

- Seçme
- Hazır olma
- Gönüllü olma
- Ayırt etme
- Dikkat etme
- Fark etme

2. Bedensel Kurulma

- Pozisyon alma
- Bedenen hazır olma
- Bedensel hazırlığı tamamlama

3. Kılavuzla Yapma

- Taslak çizme
- Taklit etme
- Model alma
- Yardımla yapma

4. Mekanikleşme

- Arka arkaya yapma
- Tekrarlama

5. Beceri Hâline Getirme

- Yönlendirme olmadan yapma
- İnşa etme
- Eksiksiz gerçekleştirme
- Kendi başına yapma
- İstenilen nitelik ve sürede yapma

6. Duruma Uydurma (Örüntü)

- Uyarılma
- Transfer
- Değiştirme
- Adapte etme

7. Yaratma

- Üretme
- Orijinallik
- Benzeri olmayanı yapma
- Özgün beceri geliştirme
- Yeniden ortaya koyma

Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

- Bloom'un bilişsel alan sınıflaması, bilişsel basamakları tek boyutlu bir şekilde sınıflandırdığı ve üst basamaklardaki bir hedefin gerçekleştirilebilmesi için öncelikle alt basamaklardaki hedeflerin gerçekleşmesi gerektiği şeklinde katı bir kurala dayandığı için eleştirilmiştir. Bunun yanı sıra değerlendirme düzeyinin sentez düzeyinden daha karmaşık olmadığı hatta sentezin değerlendirmeyi kapsadığı yönünde de eleştiriler almıştır. Bunun sonucunda Bloom'un taksonomisi, iki boyutta ele alınan yeni hâliyle güncellenmiştir.

Bilgi Boyutu

Olgusal Bilgi

- Belirli bir alana özgü kavramları, ayrıntıları, terimleri yansıtan bilgiler

Kavramsal Bilgi

- Sınıflamalar, kategoriler, ilkeler, prensipler, genellemelere ilişkin bilgiler

İşlemsel Bilgi

- Bir şeyin nasıl yapılacağı ile ilgili bilgiler

Üstbilişsel Bilgi

- Bireyin kendi farkındalığı ile ilgili, biliş hakkındaki bilgiler

TEST 20

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Program geliştirme sürecinde hangi hedef davranışlara ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek için öncelikle aşağıdakilerden hangisine ağırlık verilmesi gerekir?

- A) Hedef belirleme
- B) Öğretim stratejilerini belirleme
- C) İçerik belirleme
- D) Sınama durumlarını belirleme
- E) Araç gereç geliştirme

2. Eğitimde değerlendirmenin en önemli amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğrenme yaşantılarını düzenlemek
- B) Hangi öğrencinin sınıf geçeceğine karar vermek
- C) Sınıf geçmede objektif davranmak
- D) Eğitim hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını kontrol etmek
- E) Her öğrenci için bir değer yargısına varmak

3. Program geliştirme bir programı oluşturan öğeler arasındaki dinamik bir ilişkidir. Programın dinamik yapısı, öğeler arasındaki ilişkiden ve bu ilişkinin doğal bir sonucu olarak programın her yıl bir önceki uygulamadan daha iyiyi hedefleyecek şekilde geliştirilmesinden kaynaklanmaktadır.

Eğitim programına dinamik yapıyı kazandıran temel öge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İçerik
- B) Hedef
- C) Yönetim
- D) Eğitim durumları
- E) Değerlendirme

4. Aşağıdaki program değerlendirme türlerinden hangisi program kazanımlarını temel alır?

- A) İhtiyaca cevap verici model
- B) Eğitsel eleştiri modeli
- C) Farklar yaklaşımı modeli
- D) Uygunluk - olasılık modeli
- E) Hedefe dayalı model

5. Bu modelin son aşamasında programın öngördüğü ürün ile gerçek ürün karşılaştırılır ve buna göre programın uygulanıp uygulanmayacağına karar verilir

Buna göre bu model aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklar yaklaşımı
- B) Toplam değerlendirme
- C) Hedefe dayalı
- D) İhtiyaca cevap verici
- E) Bağlam, Girdi - Süreç ve Ürün

6. Bu program değerlendirme yaklaşımında, öğrencilere, program uygulanmadan önce ön test, sonrasında ise son test yapılır. Aradaki farka göre programın başarılı olup olmadığına bakılır.

Yukarıda özellikleri açıklanan program değerlendirme yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yetişek tasarısına bakarak değerlendirme
- B) Eğitim ortamına bakarak değerlendirme
- C) Öğrenci başarısına bakarak değerlendirme
- D) Erişime bakarak değerlendirme
- E) Ürüne bakarak değerlendirme

7. Bu program değerlendirme modelinde değerlendirmenin amacı program hakkında karar verecek yetkililere bilgi vermektir. Yetkililer; planlama, yapılandırma, uygulama ve yeniden düzenleme ile ilgili olarak karar verirler. Program değerlendirme dört aşamada yapılır.

Özellikleri verilen program değerlendirme modeli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hedefe dayalı model
- B) Bağlam, girdi, süreç ve ürün modeli
- C) Farklar yaklaşımı modeli
- D) Uygunluk-olasılık modeli
- E) İhtiyaca cevap verici model

8. Bir program geliştirme uzmanı program değerlendirme sırasında eğitim öğretim sürecinde emeği olan herkesin fikrinin alınması gerektiğini öne sürmektedir.

Aşağıdaki program değerlendirme modellerinden hangisi bu program geliştirme uzmanının görüşünü desteklemektedir?

- A) Farklar yaklaşımı
- B) Uygunluk-olasılık modeli
- C) Bağlam, girdi, süreç ve ürün modeli
- D) Metfessel - Michael modeli
- E) İhtiyaca cevap verici model

SINIF YÖNETİMİ

Planlı, programlı, demokratik yapılanmaya önem ve öncelik veren, bireysel ayrılıklar ilkesine uygun, etkin öğrenmeyi sağlamak için en uygun sınıf ortamının ve atmosferinin oluşturulmasına hizmet edecek gerekli çalışma, etkinlik ve düzenlemelerin kuralları içinde hayata geçirilmesidir.

- Sınıf yönetiminin en önemli işlevi → Etkili öğrenme ve öğretme ortamını oluşturmak ve istenilen amaçları gerçekleştirmek
- Sınıf yönetiminin en önemli ögesi → Öğretmen

Ne değildir?

- Öğrenci davranışlarını kontrol ve disiplin etme etkinliği değildir.
- Öğretmen otoritesinin sınıfa hakim kılınması için bir dizi kuralları uygulama etkinliği değildir.

Sınıfın etkililiğini ve verimliliğini artırmak için öğretmen;

- Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin seviyesine uygun bir öğretim hizmeti sunmalıdır.
- Öğrenciler arasındaki farklılıklar doğrultusunda çeşitli yöntem teknikler kullanmalıdır.
- Öğrencilerin sınıf etkinliklerine katılımını sağlamalıdır, onlara etkinliklerin bir parçası olduklarını hissettirmelidir.
- Her öğrencinin yaşadığı dünyayı anlamasına yardım etmelidir.
- Öğrencilerin ilgilerine ve özelliklerine uygun bir esnekliğe özen göstermelidir, grup çalışmalarına ve ortaklaşa çalışmalara önem vermelidir.
- Öğrencilere veri toplama, inceleme ve bunları uygun ürünlerle dönüştürebilmeleri için olanak sağlamalıdır.

SINIFIN YAPISAL ÖZELLİKLERİ

Tahmin Edilememe/Öngörülemezlik: Ne kadar iyi planlama yapılırsa yapılsın, sınıf olaylarının önceden kestirilememesi, her an beklenmedik bir olayın/durumun ortaya çıkma olasılığının bulunması

Ortak Tarih: Sınıfın bir aileye benzemesi, eğitim-öğretim sürecinde yaşanan olumlu ve olumsuz her olayın sınıfın ortak yaşantılarından olması

Çok Boyutluluk: Sınıfta aynı anda birden çok farklı etkinliğin bir arada yapılması

Özgünlük: Her sınıfın kendine özgü bir yapısının, ikliminin olması

Açıklık: Sınıf olaylarında gizlilik mümkün olmaması, sınıfta yaşananların herkesin (öğrencilerin) gözü önünde gerçekleşmesi

Eş zamanlılık: Öğretmenin aynı anda gerçekleşen birçok farklı olaya eşzamanlı olarak müdahale etmek durumunda kalabilmesi

Anındalık: Sınıfta olayların anlık olarak gerçekleşmesi, ötelene-memesi, öğretmenin her şeye anında karşılık vermek durumunda olması

İyi bir sınıf yöneticisi olabilmek için, öğretmen;

- Sınıfın fiziksel yapısını eğitim ve öğretime uygun olacak şekilde düzenlemeli,
- Sınıf kurallarını öğrencilerle oluşturmalı,
- Beklentilerini açık ve anlaşılır şekilde ifade etmeli,
- Tutarlı olmalı,
- Öğrencileri güdülemeli,

- Öğretim sürecini etkili şekilde kullanmalı,
- Öğrencilere model olmalı,
- İstenmeyen davranışlara öğrencinin kişiliğini zedelemekten müdahale etmeli,
- Öğrencilerin kendilerini rahatça ifade edebilecekleri bir sınıf ortamı sağlamalı,
- Beden dilini en iyi şekilde kullanmalı,
- Eksik ya da yanlış yanıt veren öğrenciye ipucu vererek bu öğrencinin doğru cevabı bulmasına olanak sağlamalı,
- Yapıcı bir tutum takınmalı,
- İstenmeyen davranışı cezalandırmak yerine istenen davranışı ödüllendirmeyi tercih etmelidir.

SINIF YÖNETİMİ YAKLAŞIMLARI

Geleneksel

- Sınıf yönetimi, öğretmen merkezli bir anlayışla yürütülür.
- Sınıf kurallarını öğretmen belirler, öğrenciler bu kurallara uymakla yükümlüdürler.
- Öğretmen anlatır, öğrenciler olduğu gibi kabul ederler.

Gelişimsel

- Uygulamaların, öğrencilerin gelişim özellikleri dikkate alınarak gerçekleştirildiği anlayıştır.
- Öğrenciye görelilik ilkesine uyulur.
- Sınıf yönetiminde öğrencilerin fiziksel, duygusal, psikolojik durumları dikkate alınır.

Tepkisel

- İstenmeyen davranışa tepki, istenen davranışa övgünün olduğu yönetim anlayışıdır.
- Tepki, davranışın nedenine değil sonucuna bakılarak verilir.
- Çok fazla başvurulması öğretmenin sınıf yönetimindeki yetersizliğine işaret eder.

Önlemsel

- İstenmeyen durum ve davranışlara karşı henüz davranış ortaya çıkmadan önlem almaya dayalı anlayıştır.
- Önlemsel modelin iyi uygulanması, tepkisel modele ihtiyaç duyulmasının önüne geçer.
- Çok fazla başvurulması öğrenme-öğretme sürecini sıkıcı hâle getirebilir.

Bütünsel

- Önlemsel ve gelişimsel modelin özelliklerine öncelik vermeyi ve gerektiğinde tepkisel modeli kullanmayı içeren anlayıştır.
- Tepkisel modelde bulunan birinci tür cezaya yer verilmez.
- İkinci tür ceza kullanılır.

Sınıfın Fiziksel Düzeni

- Öğrenme - öğretme sürecinde yer alan etkinlikler genellikle sınıflarda gerçekleşir. Öğretim etkinliklerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve öğretmenin öğrencileri derse katılımlarını sağlamasında sınıfın fiziksel düzeni önemli bir rol oynamaktadır.

TEST 27

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Zeki, coğrafya dersinde sürekli başka şeylerle ilgilenen, ilgisiz ve başarısız bir öğrencidir. Zeki dersin öğretmeniyle de sık sık sorun yaşamaktadır. Tüm çabalarına rağmen Zeki'nin coğrafya dersine olan ilgisini artırmakta başarılı olamayan ve öğrenciyle yaptığı görüşmelerde öğrenciden "Dersi sevmiyorum, coğrafya dersine yeteneğim olmadığını düşünüyorum." gibi yanıtlar alan öğretmen, okul rehberlik servisinden yardım almaya karar vermiştir.

Okul rehber öğretmenin öğretmene öğrenciyle ilgili aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

- A) Öğrenciye bireysel olarak akademik destek vermeyi deneyebilirsiniz.
 B) Öğrencinin olumlu davranışlarını ödüllendirebilirsiniz.
 C) Sınıfta yapılan grup çalışmalarında öğrenciye sorumluluklar verebilirsiniz.
 D) Öğrenciye, düzeyine uygun, üstesinden gelebileceği görevler verebilirsiniz.
 E) Öğrencinin olumsuz davranışlarını görmezden gelmeye çalışabilirsiniz.

2. Öğrenci davranışları ile ilgili sınıf içinde beş öğrenci tipinden söz edilebilir. Bunlar; başarılı, sosyal, bağımlı, yabancılaşmış ve gölge öğrenci tipleridir.

Aşağıdakilerden hangisi gölge öğrenciler için uygun bir özelliktir?

- A) Ödevlerini düzenli ve zamanında yapma, okula ve derslere karşı pozitif algıya sahip olma
 B) Arkadaşlarıyla kurduğu ilişkilere derslerden daha fazla önem verme
 C) Öğretmenleri tarafından özel olarak desteklenmeyi ve teşvik edilmeyi bekleme
 D) Derslere katılmak istememe, mümkün olduğunca gözlerden uzak olmaya çalışma
 E) Öfkeli ve isyankâr olma, okulu gözden çıkarmış olma

3. Korumacı anne-baba ve öğretmen tutumları nedeniyle birçok öğrenci, dışsal motivasyon unsurları olmadan derse ve okula motive olamamaktadır. Bu dışsal faktörlerin teşviki olmadan istenen davranışları ortaya koymakta güçlük çekmektedirler.

Yukarıda özellikleri tanımlanan öğrenci tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gölge öğrenciler
 B) Yabancılaşmış öğrenciler
 C) Başarılı öğrenciler
 D) Sosyal öğrenciler
 E) Bağımlı öğrenciler

4. Esin, matematik dersinde öğretmenin sorduğu soruları herkesten önce çözmekte, diğer arkadaşlarına fırsat tanımadan ve söz istemeden hemen söylemektedir. Öğretmen, Esin'in bu davranışını düzeltmek istemektedir.

Buna göre öğretmenin öncelikle aşağıdakilerden hangisini yapması uygundur?

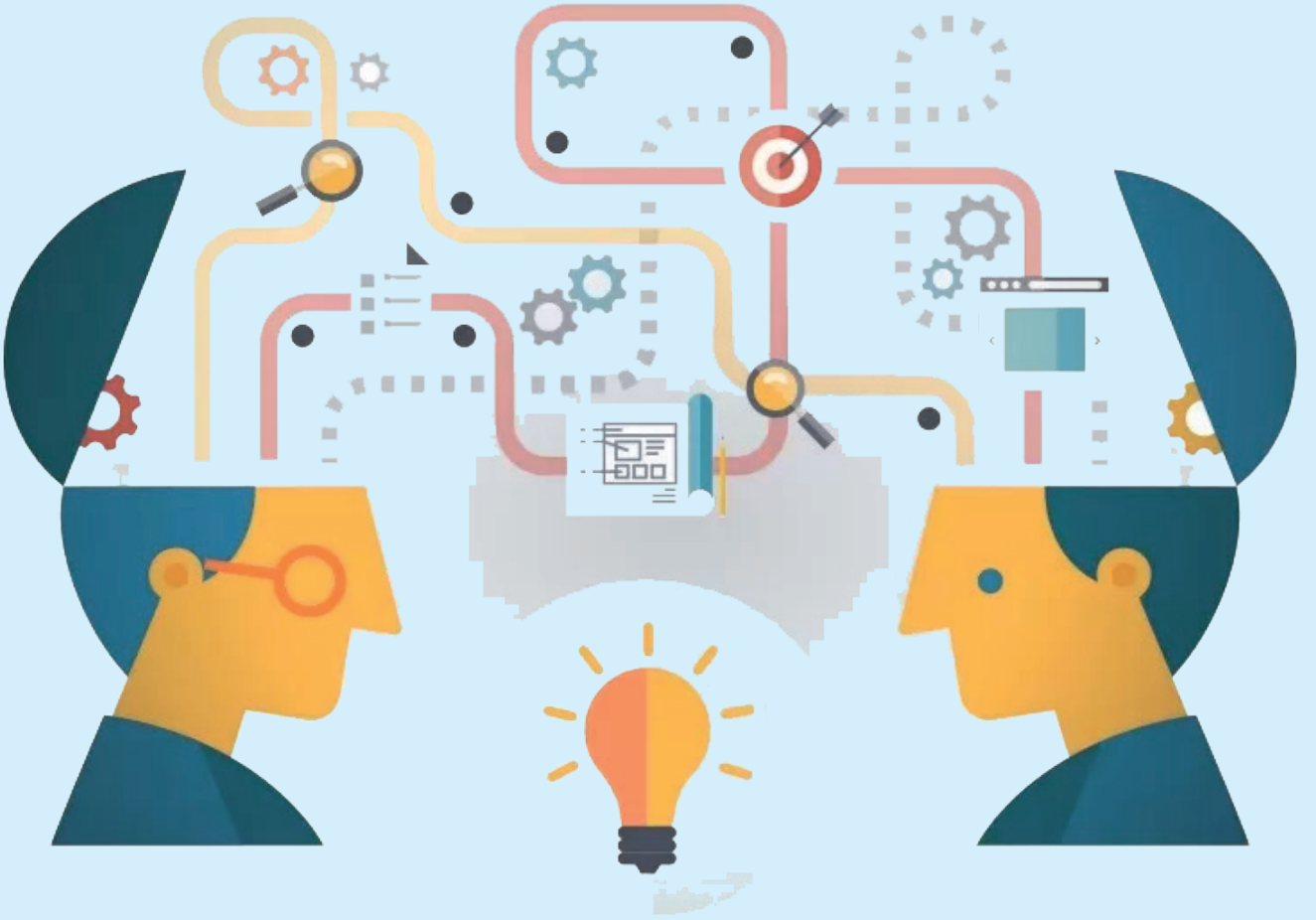
- A) Esin'i sert bir dille uyarması
 B) Esin'i okul rehberlik servisine yönlendirmesi
 C) Esin'in olumsuz davranışının kendiliğinden sönmesi için bir süre beklemesi
 D) Esin'e davranışın tekrarlanması durumunda puan kıracağı yönünde gözdağı vermesi
 E) Esin'e söz isteyerek konuşması durumunda ödül vereceğini söylemesi

5. İlköğretim 1. sınıf öğrencisi olan Zehra, sınıfta dersin konusuyla ilgili herkes gibi kendi sırasında verilen etkinliği yaparken bir anda uğraştığı işi bırakıp ayağa kalkarak sınıfta dolaşmaya başlamıştır.

Zehra'nın söz konusu istenmeyen davranışıyla ilgili öğretmenin öncelikle aşağıdakilerden hangisini yapması uygundur?

- A) Zehra'nın davranışını okul yönetimine bildirmesi
 B) Zehra'nın davranışını bir süre görmezden gelmesi
 C) Konuyla ilgili rehberlik servisiyle görüşmesi
 D) Zehra'yı net ve sert bir dille uyarması
 E) Zehra'nın sınıf içi performans puanını düşürmesi

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

TEST 8

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Bir testin geçerliğini artırılmasına;

- I. Sınavda kopya çekme ve şans başarısı gibi durumların engellenmesi
- II. Belirtke tablosuna bakarak soru hazırlama,
- III. Soru sayısının azaltılması
- IV. Soruları öğrencilerin erişebileceği kaynaklardan hazırlama

uygulamalarından hangileri katkı sağlar?

- A) I ve II B) III ve IV C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV
2. Bir öğretmen, yapacağı sınav için bir belirtke tablosu hazırlayarak bu tabloda sınav tarihine kadar öğrencilere verilen hedef kazanımları ve bu kazanımlardan soracağı soru sayılarını belirlemiştir.

Buna göre öğretmen, yapacağı sınavda öncelikle aşağıdaki geçerlik türlerinden hangisinin bulunmasını istemektedir?

- A) Yapı
B) Görünüş
C) Yordama
D) Kapsam
E) Uygunluk
3. Bir öğretim görevlisi, yapacağı final sınavı için hazırlayacağı ölçme aracının yıl boyunca işlenen konuları temsil etmesini sağlamak istemektedir.

Buna göre aşağıdaki uygulamalardan hangisi öğretim görevlisinin amacına daha çok katkı sağlar?

- A) Belirtke tablosu hazırlayarak soruları bu tabloya uygun olarak hazırlamak
B) Test-tekrar test yöntemi uygulayarak testin güvenilirliğini artırmak
C) Sınav sorularının farklı uzmanlarca hazırlanmasını sağlamak
D) Eş değer yarılar yönteminden yararlanmak
E) Puanlama objektifliğini sağlamak üzere yazılım araçlarından yararlanmak

4. Aşağıdaki tabloda üç farklı ders için hazırlanan ölçme araçlarının Cronbach Alfa katsayıları gösterilmiştir.

	Türkçe	Matematik	Fen Bilimleri
Cronbach Alpha Katsayısı	0,42	0,20	0,89

Buna göre tablodan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) En homojen yapıda olan ölçme aracı Fen Bilimleri dersine aittir.
B) Dersle ilgili olmayan madde sayısının en fazla olduğu ölçme aracı Matematik dersine aittir.
C) Matematik dersi için hazırlanan ölçme aracındaki maddelerin birbiriyle uyumu Fen Bilimleri dersi için hazırlanandan daha azdır.
D) Türkçe dersinin iç tutarlık açısından güvenilirliği fen bilgisi dersine göre düşüktür.
E) Öğrencilerin en başarısız olduğu ders Matematik dersidir.
5. Bir öğretmen, dersine girdiği sınıflarda uygulamak üzere bir ölçme aracı hazırlamaya karar vermiştir. Öğretmen, bu amaçla ilk olarak testin amacına karar vermiş, ardından testin temsil edeceği kapsamı sınırlandırmış ve sonra da belirtke tablosu oluşturmuştur.
- Buna göre öğretmenin yapması gereken sıradaki işlem aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Pilot uygulama yapmak
B) Soruları hazırlamak
C) Soruları kontrol etmek
D) Madde türünü belirlemek
E) Nihai testi oluşturarak uygulamak
6. Bir öğretmen, geliştireceği ölçme aracının öncelikle amacını belirlemiş, ardından da testin temsil edeceği kapsamı sınırlandırmıştır.
- Buna göre öğretmenin yapması gereken sıradaki işlem aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Belirtke tablosu hazırlamak
B) Madde türünü belirlemek
C) Soruları hazırlamak
D) Soruları kontrol etmek
E) Pilot uygulama yapmak

PSİKOLOJİK DANIŞMA YAKLAŞIMLARI

PSIKANALİTİK YAKLAŞIM

- Kurucusu Freud'dur.
- İnsan, doğası gereği kötü ve yıkıcıdır. Çünkü insan cinsellik ve saldırganlık dürtüleriyle dünyaya gelir ve davranışlarını da bu dürtüler belirlemektedir.
- Kişilik; id, ego ve süper egodan oluşur ve id, ego ve süper ego arasındaki denge sağlanarak biçimlendirilmeye çalışılır.
- İnsan davranışları bilinçaltı süreçlerle ilgilidir. Bu bilinçaltı süreçleri bilinç düzeyine çıkarmak ve içgüdüsel eğilimlerden gerçek eğilimlere yönelmek sürecin en önemli amacıdır.
- Bireyin sorunları onun psikoseksüel gelişimi ile ilgilidir.
- Davranışların kaynağı bireyin geçmiş yaşantılarıdır. (Özellikle 0-6 yaş arası çocukluk yaşantıları)
- Tedavi yöntemleri arasında serbest çağrışım, hipnoz, rüya analizi, transferansın analizi, dil sürçmesi gibi yöntemler yer alır.

Kişilik şu sistemlerden oluşur:

Bilinç: Farkında olunan duygu ve düşüncelerin bulunduğu bölümdür.

Bilinçaltı (Bilinç Öncesi): Bilinç düzeyinde olmayan, ancak dikkat yoğunlaştırıldığında hatırlanan duygu ve düşüncelerin bulunduğu bölümdür.

Bilinçdışı: Farkında olmadığımız duygu ve düşüncelerin bulunduğu bölümdür.

İd: Kişiliğin en erken gelişen, ilkel boyutudur. Kişiliğin bu bölümünde açlık, cinsellik, haz, susuzluk, acıdan kaçma gibi ihtiyaçlar bulunmaktadır.

Ego: İdden sonra gelişen ve gerçeklik ilkesine göre çalışan kişilik boyutudur.

Süper ego: Sosyal yaşamda diğer insanlar tarafından aktarılan geleneksel değerler ile toplumsal, ahlaksal ve kültürel alışkanlıkların içselleştirilmiş şeklidir.

DAVRANIŞÇI YAKLAŞIM

- Önemli temsilcileri arasında Skinner ve Watson vardır.
- İnsan bazı refleksler dışında doğuştan hiçbir şey getirmez. Kişilik de tamamen doğumdan sonraki öğrenmelerle oluşur. Dolayısıyla öğrenmede çevre çok önemli bir etkiye sahiptir.
- İstenmedik kişilik özellikleri, bireye olumlu davranışların kazandırılması ile giderilebilir.
- Davranışın kazandırılmasında öğrenme kuramlarından yararlanır.
- Tedavi yöntemleri arasında sistematik duyursuzlaştırma, biçimlendirme, model alma ve model gösterme, eşik yöntemi gibi yöntemler yer alır.

İNSANCIL YAKLAŞIM

- Önde gelen temsilcileri arasında Maslow ve Rogers vardır.
- Hümanist felsefeden etkilenmiştir; insan özünde iyi, rasyonel, güvenilir ve değerli bir varlıktır.
- Psikolojik sağlığın temeli, bireyin benlik kavramı ile kendi yaşantıları arasındaki bağdaşımıdır.
- Bireyin yaşantıları ile benlik kavramı arasındaki uyumsuzluk, uyumsuzluk oluşturur; bu da bireyin psikolojik sağlığını olumsuz etkiler.

- Her birey kendini gerçekleştirme gizil gücüyle dünyaya gelir.
- İnsan davranışlarını yöneten en güçlü güdü de kendini gerçekleştirme güdüsüdür.
- İnsanın davranışlarını belirleyen en önemli gerçek, onun kendini algılayış biçimidir. İnsan davranışlarını değiştirmek için önce onun öznel gerçeğini değiştirmek gerekir.
- Danışana koşulsuz saygı gösterilmeli, danışman içten ve samimi olmalı, empatik bir anlayış geliştirmelidir.
- Tedavi yöntemleri arasında koşulsuz kabul, saydamlık, empati ve içe bakış gibi yöntemler yer alır.

İnsancıl Yaklaşımda Benlik

Benlik: Benlik, bireyin ne olduğu, ne olmak istediği ve çevresince nasıl tanındığı konularındaki bilinçliliğidir.

Öz Benlik: Bireyin doğuştan getirdiği, sahip olduğu benliktir. Özbenlik bireyin gerçek benliğidir.

İdeal Benlik: Bireyin sahip olmak istediği benliktir.

Benlik Saygısı (Öz Saygı): İdeal benlik ile öz benlik algısı arasındaki farktır. İdeal benlik ile öz benlik arasındaki fark az ise benlik saygısı yüksek, ikisi arasındaki fark çok ise benlik saygısı düşük olur.

BİLİŞSEL YAKLAŞIM

- Kurucusu Aaron Beck'tir.
- Bireylerin ruh sağlığının bozulmasının nedeni, otomatik olarak geliştirdikleri olumsuz düşüncelerdir.
- Danışma sürecinde amaç, danışanın otomatik olarak geliştirdiği bu olumsuz düşünceler şemasına ulaşmak, danışanın olumsuz düşüncelerini tanımasına yardımcı olmak ve bundan sonra da bu düşüncelerini değiştirerek şemayı yeniden oluşturmaktır.
- Bireyin yaşadığı sorunlar, olayların kendisinden değil o olayları algılama ve değerlendirme biçiminden kaynaklanır.
- İnsanın psikolojik sorunlarının, kendi yaşantısı ve geleceği ile ilgili mantık dışı algı, inanç ve yorumlardan kaynaklandığını savunur.
- Tedavi yöntemleri arasında bibliyoterapi, sineterapi, atılganlık eğitimi gibi yöntemler yer alır.

FENOMENOLOJİK YAKLAŞIM

- Temsilcileri; Kelly, Snygg, Combs'tur.
- Bireyin davranışını biçimlendiren en önemli etken, onun kendini ve çevreyi o andaki anlamlandırma biçimi, başka bir deyişle bireyin o andaki fenomenidir.
- Davranış kim tarafından ortaya konmuşsa o birey davranışı en doğru şekilde anlamlandırır. Bu değerlendirmeye fenomenolojik ya da görüngüsel değerlendirme denilmektedir.
- Dışarıdan gözlenen davranışlar, gözleyen bireylere göre farklı anlamlar taşıyabilir. O davranışı anlayabilmek için davranışı yapan bireye, davranışın ne anlama geldiğini sormak, bireyin iç dünyasına girmek gerekir.
- Danışma sürecinde deneysel çalışmalardan uzak durulur, edebiyat ve güzel sanatların her dalı insanın doğasını anlamada bir fenomen olarak kullanılır.

TEST 27

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Günlük yaşamda karnını zar zor doyurabilen, kendini güvende hissetmeyen bir insanın, dünya görüşünü geliştirmek için kitap okumak gibi bir gereksinimi de yoktur.

Yukarıdaki parça Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisine ilişkin hangi ilkeyi açıklamaktadır?

- A) İhtiyaçlar arasında hiyerarşik bir ilişki olsa da bu ilişkinin boyutu sosyal ihtiyaçlar söz konusu olduğunda değişiklik gösterebilir.
- B) Üst basamaktaki bir ihtiyaç yeteri kadar karşılanmadan alt basamaktaki ihtiyaç karşılanamaz.
- C) Her basamak, kendinden bir önceki basamağa dayalıdır; ancak kendinden bir sonraki basamağı destekleyici niteliğe sahip değildir.
- D) Her basamak, kendinden bir sonraki basamağı destekleyicidir; ancak kendinden bir önceki basamağa dayalı değildir.
- E) Alt basamaktaki bir ihtiyaç yeteri kadar karşılanmadan, üst basamaktaki ihtiyaç karşılanmaya çalışılmaz.

2. "İnsan duygu, düşünce ve davranışlarıyla bir bütün olarak incelenmelidir. İnsan benliği bir bütünlüğe sahiptir ve bireylerin yaşadıkları uyum sorunları bu bütünlüğe zarar verir. Bireyler sürekli olarak uyumsuzluklarını aşmış, benlik ve kişilik bütünlüğünü korumak isterler. Bu yüzden psikolojik danışma hizmeti daima bu bütünlüğü korumak amacıyla bireyin uyum sağlamasına yardımcı olmalıdır." **diyen bir rehber öğretmenin aşağıdaki psikolojik danışma kuramlarından hangisini benimsediği söylenebilir?**

- A) Psikoanalitik yaklaşım
- B) Davranışçı yaklaşım
- C) Gestalt yaklaşımı
- D) Bilişsel yaklaşım
- E) Hümanist yaklaşım

3. **Davranışsal sorunların tedavisinde bilinçaltındaki yaşantıların açığa çıkarılarak yorumlanmasını savunan psikolojik danışma yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Psikanalitik
- B) Akılcı-duygusal
- C) Gerçeklik terapisi
- D) Gestalt
- E) İnsancıl

4. İş arayan Ayaz, hem pazarlama hem de kasiyerlik şeklinde iki farklı iş olanağı ile karşılaşmış ve bu iki iş arasında seçim yapmak zorunda kalmıştır.

Her iki işin de çalışma şartlarını inceleyen Ayaz;

- Pazarlama işinin maaşı yüksek, yoruculuğu daha fazla; kasiyerlik işinin maaşı pazarlama işine göre çok az farklı düşük ama yoruculuğu çok daha az.
- Pazarlama işine ulaşım zorken kasiyerlik işine ulaşım kolay.
- Pazarlama işinin prestiji kasiyerlik işinden daha yüksek." şeklinde sonuçlara ulaşmıştır.

Buna göre pazarlama işini tercih eden Ayaz'ın, Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde ifade ettiği ihtiyaçlardan hangisini ön plana alarak karar verdiği söylenebilir?

- A) Kendini gerçekleştirme
- B) Güvenlik
- C) Bilme anlama
- D) Saygı
- E) Ait olma

5. Psikolojik danışma ve rehberliğin nihai amacı, bireyin kendini gerçekleştirmesidir. Kendini gerçekleştirme kavramı insancıl psikolojinin geliştirdiği bir kavramdır.

Kendini gerçekleştirmeye ilgili olarak;

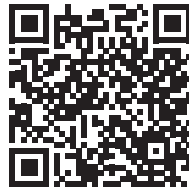
- I. Yaşam boyu devam eder.
- II. Kendini gerçekleştirebilen bireylerin psikolojik sağlığı yerindedir.
- III. Kendini gerçekleştirebilen bireyler, çağdaş insanda bulunması gereken özelliklerin çoğuna sahiptir.

açıklamalarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. **Aşağıdakilerden hangisi öğrencilerin olumlu bir benlik algısı oluşturmalarına yardımcı olmak için uygun bir davranış değildir?**

- A) Öğrencilerin olumlu yönlerini ödüllendirmek
- B) Öğrencilerin kendilerini tanımalarına fırsat tanımak
- C) Öğrencilerden olumlu davranışlar gösteren arkadaşları gibi olmalarını istemek
- D) Öğrencilere karşı açık ve kabul edici olmak
- E) Öğrenciler için özgür bir ortam sağlamak

Karekodu okutarak
KPSS Eğitim Bilimleri
kitaplarının tüm
DİJİTAL İÇERİKLERİNİ
ürün açıklamalarında
görebilirsiniz!

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 29 95 - Belgegeçer: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

